ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИ ЗАРБДОРЧАСИГА ЯКУНЛАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 246 (6107).
16 ДЕКАБРЬ
ЖУМА
1977 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИДА

КОММУНИЗМ ЙЎЛИДАГИ БУНЁДКОРЛИК РЕЖАЛАРИ

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

14 декабрь соат 16 да палаталарнинг мажлислар залида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг биринчи мажлиси очилди.

Депутатлар ва меҳмонлар **А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. В. Зимянин** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Раислик қилувчи — Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен**нинг таклифига мувофиқ депутатлар Б. Н. Пастухов ва Е. К. Федоров СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари қилиб сайланганликлари муносабати билан уларни доимий комиссияларнинг аъзолари вазифасидан озод қилдилар.

Тбилиси Давлат медицина институтининг ректори депутат **К. С. Вирсаладзе** соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиясининг раиси қилиб сайланди.

Миллатлар Совети кун тартибидаги иккинчи ва учинчи масалаларни кўриб чиқишга киришди. Миллатлар Совети план-бюджет комиссиясининг раиси депутат **Н. И. Масленников** СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани тўғрисида, СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети ҳақида ва 1976 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида доимий комиссияларнинг қўшимча докладини қилди.

Биз яшаётган давр, деди у, ғоят катта тарихий аҳамиятга молик воқеаларга бой. Бу йил — Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи нишонланган йил, СССРнинг янги Конституцияси қабул қилинган йилдир.

Сессия арафасида КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленум мамлакатнинг 1978 йилги плани ва бюджетини асосан маъқуллади. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин, чуқур мазмунли нутқида давлатимиз иқтисодий ва социал ривожланишининг энг муҳим асосий масалалари атрофлича таҳлил қилиб берилди, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини бажаришнинг асосий йўллари белгиланди.

Миллатлар Советининг доимий комиссиялари Иттифоқ Советининг комиссиялари билан биргаликда Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, СССР министрликлари ва идораларининг иштирокида 1978 йилги Давлат планини кўриб чиқиб, товар ишлаб чиқариш планини ва товар қолдиқларини реализация қилишни чакана нархларда 139,9 миллион сўм кўпайтириш имкониятини қидириб топдилар ва ана шу тузатишларни ҳисобга олган ҳолда давлат планини тасдиқлаш ҳақида таклиф киритдилар.

Комиссиялар даромадлар бўйича ҳисоб-китобларни кўриб чиқиб, 1978 йил планига киритилган тузатишларни ҳисобга олиб, бюджет даромадларини 135 миллион сўм кўпайтиришни таклиф қиладилар.

Комиссиялар 1978 йил учун қўшимча маблағ ажратиш тўғрисида иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг илтимосларини кўриб чиқдилар ва район марказларини, районга бўйсунадиган шаҳарларни ва ишчи посёлкаларини ободонлаштириш, маориф, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, қишлоқ ва посёлка советлари учун инвентарь, асбоб-ускуналар сотиб олиш, улар учун биноларни капитал ремонт қилишга сарфланадиган харажатларини кўпайтириш мумкин деб ҳисоблайдилар.

Комиссиялар тузатишларни ҳисобга олиб, СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджетини даромадлар бўйича 246.365.456 минг сўм миқдорида, харажатлар бўйича 246.134.956 минг сўм миқдорида тасдиқлашни таклиф қиладилар.

Нотиқ СССРнинг 1976 йил Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни даромадлар бўйича 232.234.219 минг сўм миқдорида, харажатлар бўйича 226.737.004 минг сўм миқдорида тасдиқлашни таклиф қилди.

Комиссиялар 1977 йилги план қандай бажарилганлигини анализ қилиб мавжуд ишлаб чиқариш потенциалидан, хўжалик ички резервларидан тўлароқ фойдаланилган тақдирда экономикани ривожлантиришда янада катта муваффақиятларга эришилган бўлур эди, деб таъкидладилар. Комиссиялар туб ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, илғор коллективларнинг тажрибасини кенг ёйиш ва жорий этиш асосида барча корхоналар ўзлари учун белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминлашлари лозим деб ҳисоблайдилар.

Нотиқ халқ учун товар ишлаб чиқариш масалаларига катта эътибор берди.

Депутат комиссияларнинг тавсиялари ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида иш сифатини ҳар томонлама яхшилашга қаратилганлигини уқтириб ўтди.

Бугунги кунда совет халқи ҳаётидаги асосий масала, деди пировардида Н. И. Масленников, — КПСС XXV съезди ўртага қўйган тарихий вазифаларни ҳал қилиш йўлида собитқадамлик билан актив иш олиб боришдан иборатдир. Шу нарса шак-шубҳасизки, ватанимиз меҳнаткашлари коммунистик партия раҳбарлигида 1978 йилни зарбдор меҳнат йилига айлантирадилар ҳамда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани топшириқларининг бажарилишигина эмас, шу билан бирга ошириб бажарилишини ҳам таъминлашимиз, бу эса коммунистик қурилиш улуғвор программасининг амалга оширилишига қўшилган янги ҳисса бўлади.

* * *

Миллатлар Советининг 14 декабрдаги биринчи мажлисида депутатлар сессия кун тартибидаги иккинчи ва учинчи масалалар юзасидан қилинган докладларни муҳокама этдилар.

Музокараларни Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари депутат **Н. М. Борисенко** бошлади. Биз ҳаммамиз деди у, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган ёрқин ва чуқур мазмунли нутқи таассуроти остида яшаб турибмиз.

Совет Иттифоқи ер куррасидаги сиёсий иқлимни янада соғломлаштиришга, янги жаҳон уруши хавфини даф қилишга изчиллик билан ҳаракат қилмоқда. Ватанимизнинг халқаро позициялари ва обрў-эътибори янада кўпроқ мустаҳкамланди.

Депутат 1978 йилги план ва бюджет лойиҳаларини маъқуллаб, бу лойиҳалар мамлакат қудратини янада юксалтиришни кўзда тутади, уларда партиянинг ленинча миллий сиёсати ўз аксини топган, деб таъкидлади. Беш йилликнинг учинчи йилида Украинада ҳам кўп иш қилиниши керак. Шу муносабат билан нотиқ бир қанча таклифлар киритди. Жумладан у, кон-шахта техникаси ва унинг запас қисмларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш зарурлигини уқтириб ўтди, капитал қурилишни такомиллаштириш масалаларига кўпроқ эътибор беришни таклиф қилди.

РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари депутат **А. М. Калашников** минбарга чиқади. 1978 йилги план ва бюджетнинг сессия муҳокамасига тақдим этилган лойиҳалари, деди у, ишлаб чиқарувчи кучларни янада анча ривожлантиришни, давлатимизнинг иқтисодий қудратини ўстиришни, халқ ҳаётининг фаровонлиги ва маданий даражасини оширишни таъминлайди.

Мамлакат яхлит халқ хўжалиги комплексининг таркибий қисми бўлмиш Россия Федерациясининг хўжалиги юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Саноат ишлаб чиқаришини ялпи ўстиришнинг салкам 82 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Айни вақтда, деб уқтириб ўтди депутат, саноатнинг айрим тармоқлари — тўқимачилик, озиқ-овқат, гўшт-сут саноатида, бинокорлик материаллари саноатида беш йилликнинг икки йили ичида ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари беш йиллик план топшириқларидан орқада қолаётгани сезилди. Нотиқ Россия қишлоқ хўжалиги соҳасидаги вазифаларга, жумладан, ноқоратупроқ зонасини ривожлантиришга катта эътибор берди.

Шундан сўнг Чирчиқ электр химия комбинатининг катта аппаратчиси депутат **В. А. Васильева** минбарга чиқади (ўртоқ В. А. Васильеванинг нутқи газетанинг 2-бетида босилган).

Олмаота область партия комитетининг биринчи секретари депутат **А. Асқаров** шуни уқтириб ўтдики, Қозоғистон меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини меҳнатда ажойиб муваффақиятлар билан кутиб олдилар. 1977 йилда республика саноати революциядан аввалги бутун бир йил давомида ишлаб чиқарилганлигига нисбатан 227 баравар кўп маҳсулот тайёрланади. Ҳозирги Қозоғистон — мамлакатнинг асосий ғалла конларидан бири, жуда катта чорвачилик базасидир. Бу муваффақиятлар, деб таъкидлади депутат, партиянинг ленинча миллий сиёсати тантана қилганлигини кўрсатувчи яққол далилдир, кўп миллатли Ватанимиз халқлари бузилмас ленинча дўстлиги ва қардошлигининг жамулжам якунидир, бутун мамлакат меҳнаткашлари, аввало улуғ рус халқи берган беғараз ёрдамнинг самарасидир.

Сессия қатнашчилари ригалик тўқимачи депутат **Т. Б. Мазуре**нинг беш йилликнинг уч йили планини бажариб бўлганлиги тўғрисидаги ахборотини қарсаклар билан кутиб олди. «Ригас манифактура» ишлаб чиқариш бирлашмасида (бу тўқимачи шу бирлашмада ишлайди) «Ёнимизда битта ҳам қолоқ бўлмайди! деган шиор остида социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Бу ҳаракат совет турмуш тарзига хос хусусиятдир, деди у.

Депутат Латвия меҳнаткашлари янги-янги ғалабаларга эришадилар, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили ва бутун беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарадилар, деб ишонтирди.

1978 йилги Давлат плани лойиҳаси — партиянинг илмий асосланган ленинча миллий ва иқтисодий сиёсати тимсолидир. Марказий Комитет, унинг ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий Бюроси шу сиёсатни изчиллик билан ўтказмоқда, деди Грузия ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **З. А. Патаридзе.**

Депутат Грузияда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстириш резервлари проблемаларига катта эътибор берди. Жумладан, Колхида паст текислигидаги янги ерларни ўзлаштириш вазифаси айниқса актуал эканлигини нотиқ таъкидлаб ўтди. Бу вазифанинг ҳал этилиши чой барги етиштиришни кўпайтириш имконини беради.

Муттасил мўл ҳосил олиш мақсадида ерларга сув чиқариш партия аграр сиёсатининг муҳим банди ҳисобланади, деди СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри депутат **Е. Е. Алексеевский.** Катта-катта мелиорация системалари вужудга келтирилганлиги натижасида Кубань, Ставрополь, Поволжье, бошқа бир қанча ўлка ва областларнинг деҳқонлари ҳосилдорликни, маҳсулот сифатини муттасил оширмоқдалар. Ҳозир РСФСРнинг ноқоратупроқ зонасида мелиорация соҳасидаги катта ишлар авж олиб кетди.

Нотиқ мелиорацияланган ерлардан самарали фойдаланишга Қрим области хўжаликларини мисол қилиб келтирди. Бу областда доимо мўл ҳосил олинмоқда, бу эса Шимолий Қрим каналидек йирик капитал иншоотга қилинган чиқимлар ўрнини тез қоплаш имконини бермоқда. Депутат мелиораторларга халақит бераётган муаммоларга батафсил тўхталди.

Брест область Пинск районидаги «Оснежицкий» колхозининг раиси депутат **В. А. Ралько** СССР Конституциясида эълон қилинган ва гарантиялаб берилган жуда катта социал-иқтисодий, сиёсий ҳамда шахсий ҳуқуқлар ва эркинликларнинг буюк қиммати тўғрисида гапирди. У Полесье ўлкаси ҳаётида содир бўлган зўр ўзгаришларга батафсил тўхталди.

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

15 декабрь эрталаб соат 10 да палаталарнинг мажлислар залида Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси очилди.

Депутатлар ва меҳмонлар **Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, Г. В. Романов, М. А. Суслов, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, Я. П. Рябов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Раислик қилувчи — Иттифоқ Советининг Раиси депутат **А. П. Шитиков**нинг таклифига биноан депутатлар А. И. Шибаев СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси қилиб сайланганлиги муносабати билан уни Иттифоқ Советининг қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод қилдилар.

Иттифоқ Совети сессия кун тартибидаги иккинчи ва учинчи масалаларни муҳокама қилишга киришди.

Иттифоқ Совети план-бюджет комиссиясининг раиси депутат **Г. И. Вашченко** СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани тўғрисида, СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети ҳақида ва 1976 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисида план-бюджет ва тармоқ комиссиялари номидан қўшимча доклад қилди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИДА

● БЕКОБОД. Ўзбекистон металлургия заводининг прокат цехи реконструкция қилинмоқда. Бу тадбирни амалга оширишда Урал мутахассислари ҳам иштирок этишмоқда. Ускуналар эса Ленинграднинг «Электросила» заводи ва мамлакатимизнинг бошқа корхоналаридан келтирилган. Шу кунларда 29 бригадага бирлашган 800 дан ортиқ слесарлар, электриклар, қурувчилар ва монтажчилар уч сменада ишлашяпти. Суратларда: (юқорида) Ҳурмат тахтаси ёнида; (ўртада) «Уралдомнаремонт»нинг бош инженери М. З. Хмельницкий кўрсатма бермоқда (пастда) ремонтчилар бригадасининг бошлиғи С. Ильхижиев.

А. Авазов ва Р. Шагаев фотолари.

(ЎзТАГ).

ПЕШҚАДАМ КОЛЛЕКТИВ

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтидаги 3-автокомбинат шофёрлари шаҳардаги савдо тармоқларига нон ва нон маҳсулотлари етказиб беришдек шарафли ишни бажармоқдалар. Зиммасидаги масъулиятни яхши тушунган коллектив сидқидилдан меҳнат қилмоқда. Социалистик мусобақа асосида ишлаш ютуқлар омили бўлмоқда. Шунинг учун ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги муносиб меҳнат тортиқлари билан нишонланди.

Комбинат шофёрлари байрам олди меҳнат вахтасини йил охиригача давом эттиришга қарор қилдилар. Бунда айниқса, 6-колонна коллективи яхши натижаларга эришмоқда. Колонна меҳнат аҳли ўнта колонна ишчи-хизматчилари ўртасидаги ўзаро мусобақада доим мукофотли ўринларни эгаллаяпти. Транспортчилар юк ташиш йиллик планини 7 ноябрдаёқ шараф билан бажариб қўйишган эди.

Колоннада ҳар куни 120 машина ишга чиқиб, 460—480 тонна нон маҳсулотларини савдо шоҳобчаларига етказиб бермоқда. Шофёрлар йиллик пландагидан ташқари 25 минг тонна юк ташиш юзасидан олган янги мажбуриятларини шараф билан бажаришмоқдалар.

— Колоннамизда 24 коммунист, 22 комсомол аъзоси бор,— дейди колонна партия ташкилотининг секретари Мурод Омонов.— Улар меҳнатда бошқаларга намуна бўлишяпти. Доим тез ва соз ишлашяпти. Коммунистлардан Йўлдош Файзиев, Ҳамид Хўжаев, Геннадий Маслов, Мели Отамуҳамедов, ВЛКСМ аъзоларидан Йўлдош Омонов, Анатолий Зарубин ва бошқалар зарбдорчасига ишлашяпти. Улар коллективимиз ютуқларига салмоқли ҳисса қўшишмоқда.

Колонна шофёрлари москвалик ишчиларнинг СССР янги Конституциясининг бир йиллигини ўнинчи беш йилликнинг уч йиллик планини бажариш билан нишонлаш юзасидан бошлаган ташаббусига якдил бўлиб қўшилишди. Эндиликда ана шу юксак ваъдани тўла уддасидан чиқиш учун меҳнатда суръатга-суръат қўшмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

«СОЮЗ-6»: ПРОГРАММА БЎЙИЧА УЧИЛЯПТИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 15 декабрь. (ТАСС). «Салют-6» орбитал илмий станциясининг учиш программасига мувофиқ космонавтлар Юрий Романенко билан Георгий Гречко станция ичидаги системалар ва аппаратларни консервация ҳолатидан чиқариш ишларини давом эттирмоқдалар. Жумладан, ҳаёт таъминоти ва энергия таъминоти системалари консервация ҳолатидан иш ҳолатига ўтказилиб бўлди.

Бугунги ишлар чоғида станцияни бошқариш системалари қўлда ва автомат тарзда мўлжал олдириш режимларида ҳамда стабилизация режимида текшириб кўриш кўзда тутилган.

Куннинг иккинчи ярмидаги учиш программасига мустақил «Дельта» навигация системаси ёрдами билан навигацион ўлчовлар ўтказиш ҳам киритилган.

Телеметрик информация маълумотлари ва космонавтларнинг докладларига кўра, станция ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Романенко ва Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис қиляптилар.

«Салют-6» станцияси экипажининг иши мўлжалланган учиш программасига тўла мувофиқ ҳолда ўтмоқда.

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИ ИЗИДАН

КОНСТИТУЦИЯ ЮБИЛЕЙИГА—3,5 ЙИЛЛИК ПЛАН

ОЛМАЛИҚ тикув фабрикасининг чеварлари москвалик саноатчиларнинг янги ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлашмоқда. Фабрика коллективи ойлик ва квартал планларини мунтазам ортиғи билан бажариб келяпти. Бунда уларга ишни мусобақа асосида ташкил этиш қўл келмоқда.

— Цехлараро мусобақада 3-цех коллективи пешқадам,— дейди директор Е. Литвинова.— Ғолиблик улар учун янгилик ҳам эмас. Бу цех чеварлари мунтазам юбилей йилида биринчи ўринни эгаллашяпти.

Ғолиблар зарбдорчасига меҳнат қилиш туфайли янги-янги зафарлар қучмоқдалар. Улар юбилей йили планини 17 ноябрда шараф билан адо этиб, 927 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Йил охиригача яна пландагига қўшимча 130 минг сўмлик турли кийим-кечак тикилади. Цехда тежамкорлик бўйича ҳам яхши натижаларга эришиляпти. Йил бошидан буён 250 метр ип газлама ва 35 килограмм бойлагич материаллар тежалди.

— Муваффақиятлар боиси аввало коллективнинг аҳил-иноқлигида, бир ёқадан бош чиқариб ишлашида,— дейди цех бошлиғи И. Гвонтмахер.— Зарбдор ишлаш, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш кабиларнинг барчаси ана шу аҳил-иноқликдан келиб чиқадиган омиллардир.

Дарҳақиқат, Илья Леонидович бу фикрини ўз коллективи фаолиятида исботламоқда. Цех чеварлари бир оила фарзандларидек аҳил-иноқ меҳнат қиляптилар.

— Ўтган ҳафта эрталабдан электр қуввати бўлмади,— дея эслайди бичиқчи Сония Зиганшина,— бизга ток берадиган подстанцияни ремонт қилишаётган экан. Электр қуввати фақат соат ўн туртда бўлади, дейишди. Нима қилиш керак? Дарров умумий йиғилиш ўтказдик. Қийин вазиятдан чиқиш керак эди. Акс ҳолда бутун бир сменалик план бажарилмай қолади. Бу — минглаб сўмни йўқотиш демак. Бир —икки ишчи пешинда соат иккидан кеч тўққизгача ишлашни таклиф қилди. Бу таклифга ҳамма рози бўлди...

Бу коллективга кўп йиллардан буён И. Гвонтмахер бошчилик қилиб келмоқда. Олис фронт йўлларини босиб ўтган уруш ветерани Илья Леонидович цехни пешқадамлар сафига олиб чиқиш учун кўп хизмат қилди. Унинг ташкилотчилиги ва ишбилармонлиги туфайли коллектив мустаҳкамланди, ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин ортиб, маҳсулот сифати тобора яхшиланиб бормоқда. Келгуси йилда 1977 йилга нисбатан деярли бир ярим баравар кўп миқдорда маҳсулот тайёрлаш плани белгиланди.

Цех чеварлари тикаётган болалар кийим-кечаклари ва простина, ёстиқ ғилофлари каби буюмлар Ўрта Осиё республикаларига, шунингдек мамлакатимизнинг бошқа ўнлаб шаҳарларига жўнатилмоқда. Айни кунларда икки хил болалар кийими давлат Сифат белгисини олиш учун тайёрланяпти.

Ғолиб чеварлар москваликларнинг янги ватанпарварлик ташаббусига биринчилар қатори қўшилдилар. Улар 1978 йил 7 октябргача ўнинчи беш йилликнинг уч ярим йиллик планини бажариш мажбуриятини олишди. Бу давр ичида минг метр газлама ва 500 сўмлик қўшимча материаллар тежалади. Цех коллективи навбатдаги мана шу юксак мажбуриятини ҳам шараф билан адо этиш учун суръатга суръат қўшмоқда. Ш. Қаюмова, З. Матқосимова, М. Норматова, М. Ризаева каби илғорлар шахсий мусобақанинг олдинги сафида боришяпти.

Ҳ. АЛИМОВ.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

КОММУНИЗМ ЙЎЛИДАГИ БУНЁДКОРЛИК РЕЖАЛАРИ

(Боши 1-бетда).

Биз, шу залда ўтирган ҳамма кишилар партиямиз Марказий Комитетининг 13 декабрь куни бўлиб ўтган Пленуми, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг пленумдаги катта ва ёрқин нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар таассуроти остида яшаб турибмиз, деди у.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг доимий комиссиялари шуни қайд этадиларки, план ва бюджет лойиҳаларида ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва мамлакатнинг ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишни яхшилаш асосида халқ фаровонлигини янада ўстириш кўзда тутилган. Миллий даромадни 1977 йилга нисбатан 15,6 миллиард сўмлик миқдорда, саноат маҳсулоти ҳажмини 25,1 миллиард сўмлик, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ҳажмини 9,6 миллиард сўмлик миқдорда кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Нотиқ шуни маълум қилдики, СССР Олий Совети палаталарининг доимий комиссиялари халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планини чакана нархларда 139,9 миллион сўмлик миқдорда кўпайтиришни ва шу муносабат билан СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети даромадларини 135 миллион сўмлик миқдорда оширишни таклиф қиладилар.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари қилган илтимосларни ҳисобга олиб, комиссиялар иттифоқдош республикалар бюджетларининг ҳаражатларини 135 миллион сўм кўпайтиришни таклиф қиладилар.

Депутат комиссиялар номидан СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат планини тузатишларни ҳисобга олиб тасдиқлашни таклиф қилди.

СССРнинг 1978 йилги бюджетини ҳам тузатишларни ҳисобга олиб даромадлар бўйича 246.365.456 минг сўм миқдорида, харажатлар бўйича 246.134.956 минг сўм миқдорида тасдиқлаш таклиф этилади.

Комиссиялар СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджети ижроси тўғрисидаги ҳисоботни даромадлар бўйича 232.234.219 минг сўм миқдорида, харажатлар бўйича 226.737.004 минг сўм миқдорида тасдиқлашни таклиф қилдилар.

Халқимиз, партиямиз, деди сўзининг охирида депутат, жуда мураккаб иқтисодий ва сиёсий вазифаларни муваффақиятли ҳал этишнинг 60 йиллик тажрибасига эга. Аммо мамлакатни иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришнинг КПСС XXV съезди ўртага қўйганидек улуғвор вазифаларини ҳали ҳеч қачон ўз олдимизга қўймаган эдик. Биз халқнинг турмуш даражасини анча юксалтириш, унинг меҳнат шароитларини яхшилаш, социалистик демократияни кенгайтириш, фан ва маданиятни ҳар томонлама ривожлантириш учун ҳали ҳеч қачон бундай имкониятларга эга бўлмаган эдик.

Беш йилликнинг учинчи йили топшириқлари муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажарилишига аминмиз.

Сўнгра кун тартибининг иккинчи ва учинчи масалалари юзасидан музокаралар бошланди.

Сессия муҳокамасига қўйилган план лойиҳаси, деди Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси депутат **Б. А. Ашимов,** республика кўп тармоқли халқ хўжалиги бундан буён юксак суръатлар билан ривожлантирилишини кўзда тутади.

Депутат деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантириш масаласига катта эътибор берди.

Нотиқ СССР Госплани билан Йўллар министрлигига мурожаат этиб, Қозоғистон темирйўл транспортини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш масалаларини республика билан биргаликда кўриб чиқишни таклиф қилди.

Келгуси йил планида фан-техника тараққиёти янада юксак суръатлар билан ривожлантирилиши кўзда тутилганлиги унинг муҳим хусусиятидир, деди Украина Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари депутат **И. З. Соколов.** У ишлаб чиқариш техника даражасини ошириш, бошқаришни ташкил этишни яхшилаш республика халқ хўжалиги бўйича ижтимоий меҳнат унумдорлигини умуман 4,9 процент ўстиришни таъминлаши зарурлигини маълум қилди. Миллий даромад ўсишининг 95 проценти мана шу ҳисобдан олиниши кўзда тутилган.

Совет халқи янги 1978 йилга эришган ютуқларидан қонуний ифтихор туйғулари билан қадам қўймоқда, деди РСФСР Министрлар Совети раисининг ўринбосари депутат **В. И. Казаков.** Бу йил республикада саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 5 процентдан зиёд кўпаяди. 11 ой ичида пландан ташқари бир неча миллиард сўмлик ҳар хил саноат маҳсулотлари тайёрлаб чиқарилди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ҳам шубҳасиз муваффақиятларга эришилди. Республикада 11 миллион ишчи ва хизматчининг иш ҳақи оширилди. Йил охиригача меҳнаткашлар 60 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой саҳни оладилар.

Сўнгра депутат ҳал этилмаган масалаларга, жумладан, асосий ишлаб чиқариш фондларидан тўла-тўкис фойдаланилмаётганлигига тўхталди.

Совет касаба союзлари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорини, ўртоқ Л. И. Брежнев нутқидаги қоида ва хулосаларни дастурул амал деб қабул қиладилар, деди ВЦСПС Раиси депутат **А. И. Шибаев.** Касаба союзлари, деди у, социалистик мусобақани такомиллаштириш ва таъсирчанлигини ошириш юзасидан доимий ишлар олиб бормоқдалар. Ҳозир мусобақада 110 миллиондан ошиқ киши қатнашмоқда. 7,5 миллиондан зиёд меҳнаткаш, цех, участка, смена, бригадалар бўлиб 150 минг коллектив, қарийб 5 минг корхона Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача икки йиллик ва ундан ошиқ планни бажариб қўйдилар.

Шу муносабат билан депутат келаси йилнинг 7 октябригача — янги Конституция қабул қилинган куннинг бир йиллигигача беш йиллик уч йили топшириқларини бажариш учун мусобақа бошлаган Москвадаги илғор корхоналарнинг ватанпарварлик ташаббуслари катта аҳамият касб этади, деди.

А. И. Шибаев ўз нутқида мусобақани ташкил этишни, ишчи ва хизматчилар меҳнат шароитларини янада яхшилаш, қўл меҳнатини камайтириш, меҳнаткашларнинг ҳордиқ чиқаришини ҳамда санаторий ва курортларда даволанишини яхшилаш билан боғлиқ масалаларга катта ўрин берди.

СССР Фанлар академияси П. Н. Лебедев номли физика институтининг директори депутат **Н. Г. Басов** сессия минбаридан халқ хўжалигини ривожлантиришда илм-фаннинг аҳамияти тўғрисида гапирди.

Нотиқ илм-фанни янада ривожлантириш ҳамда халқ хўжалик планларини бажариш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган баъзи бир масалаларга тўхталди.

Н. Г. Басов СССР Олий Советининг палаталарида фан ва техника комиссияларини тузиш тўғрисида таклиф киритди.

Ленинграддаги «Большевичка» тикувчилик бирлашмасининг мотористи депутат **З. П. Самолётова** шаҳар ишчилар синфининг беш йилликни бажаришга қўшган катта ҳиссалари тўғрисида батафсил гапирди. Ишлаб чиқариш илғорларидан қарийб 300 минг киши Октябрь юбилейигача беш йиллик икки йили топшириғини бажарди.

Ленинградликлар «Ҳар бир киши юксак сифат билан ишлашидан коллектив меҳнати юксак даражада самарали бўлишига эришайлик!» деган шиор остида социалистик мусобақани авж олдирмоқлар. Шаҳар корхоналарининг ишчилари СССРнинг янги Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллигини нишонлаш учун тежалган электр энергия, хомашё ва материаллар ҳисобига бир кун ишлаб беришга қарор қилдилар.

Мамлакатимизнинг электротехниклари, деди СССР Электротехника саноати министри депутат **А. К. Антонов,** истеъмолчи корхоналар ғоятда наф кўриб, самарали фойдаланишларига имкон берадиган машина-ускуналар яратиш йўлидан бормоқдалар. Нотиқ тармоқ ишини сифат жиҳатидан яхшилаш, корхоналарни бошқаришни такомиллаштириш манфаатлари йўлида илм-фан билан практикани яқинлаштириш масалаларига муфассал тўхталди.

Белоруссия Компартияси Минск область комитетининг биринчи секретари депутат **В. А. Микулич** Минск областининг меҳнаткашлари эришган катта-катта ютуқлар тўғрисида гапирди. Бугунги кунда машинасозлик ва станоксозлик, радиоэлектроника ва аниқ приборсозлик, ишлаб чиқаришнинг бошқа энг муҳим тармоқлари область қиёфасини белгилаб бермоқда, деди у. Ишлаб чиқарилаётган бутун маҳсулотнинг 25 процентига Давлат Сифат белгиси берилмоқда.

Ленинча миллий сиёсат тантанаси Грузия ССР экономикаси, фани ва маданиятининг равнақи мисолида яққол кўринади, деди Грузия Компартияси Марказий Комитетининг секретари депутат **Г. В. Колбин.** Кейинги беш йилнинг ўзидагина ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсан ташаббуси билан КПСС Марказий Комитети бир неча қарорлар қабул қилдики, улар республика хўжалик ва ижтимоий-сиёсий ҳаётининг ҳамма соҳаларидаги ишларнинг аҳволини яхшилашга қаратилган.

Грузия коммунистлари барча меҳнаткашларнинг актив мадади билан катта ташкилий ишлар ўтказдилар, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамладилар, кадрларни танлаш ва тарбиялашга катта эътибор бермоқдалар. Булар дуруст натижалар берди.

КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари депутат **С. П. Медунов** Кубань меҳнаткашларининг ўнинчи беш йиллик планни барвақт бажариш учун бошлаган социалистик мусобақа тўғрисида батафсил гапирди.

Краснодар ўлкасининг вакили маълум қилдики, ўнинчи беш йилликда тозалаш ва сув—канализация иншоотларини қуришга 300 миллион сўмдан ошиқ пул сарфланиши кўзда тутилади. Бундай иншоотларни қуриш КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Қора денгиз ва Азов денгизи ҳавзалари булғанишига йўл қўймаслик тўғрисида чиқарган қарорини бажариш билан алоқадор. Аммо иттифоқ—республика министрликлари билан идоралари бу ишда қатнашмаяптилар, деса бўлади. Давлат планларида шу ишлар бажарилиши кўзда тутилмоғи лозим, деди депутат.

Республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Госплани раиси **Қ. А. Аҳмедов** республика экономиканинг ҳамма соҳаларида эришган муваффақиятлар тўғрисида гапирди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари асосий турларини етиштириш анча кўпайди.

Партиянинг социал программасини бажариш чоғида шаҳар билан қишлоқларни яқинлаштириш, маиший маданиятни юксалтириш, меҳнат коллективларини социал ривожлантириш каби энг муҳим проблемаларни ҳал этишнинг янги-янги форма ва методлари пайдо бўлмоқда.

Нотиқ эришилган ютуқларга ижобий баҳо бергани ҳолда, республика экономикасининг ўсиш суръатлари ва сифат кўрсаткичлари партия ҳозирги босқичда олға сураётган юксак талабларга ҳали тўла йўсунда мувофиқ келмаслигини ҳам яхши биламиз, деди. Партия ва совет органлари ишлаб чиқариш резервларини топиш ва улардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар.

Шу билан Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси ёпилди.

* * *

15 декабрь куни соат 15 да палаталарнинг мажлислар залида Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен** раислигида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси очилди.

Депутатлар ва меҳмонлар **А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Депутатлар СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани, СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети ва СССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилишни давом эттирмоқдалар.

* * *

16 декабрда СССР Олий Советининг сессияси ўз ишини давом эттиради.

Депутат В. А. ВАСИЛЬЕВА нутқи

(Ўзбекистон ССР Чирчиқ сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Ана шу мўътабар минбарга чиқиб гапирганимда қандай ҳисларга тўлиб тошганимни сўз билан ифодалаш қийин. Мен оддий меҳнаткашман, ишчининг қизиман. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат планини ҳамда мамлакатнинг беш йиллик учинчи йили Давлат бюджетини муҳокама қилишда қатнашиш мен учун катта шараф ва масъулиятли ишдир. СССР янги Конституцияси қабул қилинганидан кейин биринчи марта ўтказилаётган шу сессияда жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати давлатни ривожлантириш ҳақида, меҳнат аҳли, унинг саодати, бахтли келажаги тўғрисида ҳамиша зўр ғамхўрлик қилиб келаётганлигини яна бир марта кўриб турибмиз.

Мен билан бирга ишлаётган ўртоқларим, Тошкент областининг барча меҳнаткашлари совет кишиларининг бахт-саодати, ер юзида тинчлик, севикли ватанимизнинг куч-қудрати ва обрў-эътиборини мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай қилаётган ишлари учун ленинчи Марказий Комитетга, унинг Сиёсий бюросига ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневга қизғин, самимий миннатдорчилик изҳор қилишни менга топширдилар.

Мен 1978 йилда СССРнинг иқтисодий ва социал ривожланиш Давлат планини ҳамда СССРнинг Давлат бюджетини тўла-тўкис маъқуллайман ва қўллаб-қувватлайман. Бу план ва бюджет Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг экономикаси ва маданиятини муттасил юксалтириш программасидир.

Ўртоқлар! 1977 йил — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг олтмиш йиллиги нишонланган йилдир. Шу йилда мамлакатимизнинг янги Конституцияси қабул қилинди. Бу Конституция ҳар бир иш участкасида, ҳар бир коллективда, Улуғ Ватанимизнинг ҳамма қисмида эришилган буюк меҳнат зафарларини якунлаштирди.

Совет Ўзбекистони ва унинг пойтахт области — Тошкент областининг меҳнаткашлари юбилей йили планларини ва юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш йўлидаги умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшганликларини Олий Совет депутатларига, зўр хурсандчилик билан маълум қиламан. Республика саноати, қурилиш, транспорт ва алоқа ишчилари зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар ўн бир ойлик планни ва социалистик мажбуриятни ошириб бажардилар. Пландан ташқари 342 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. Тошкент области саноатининг меҳнаткашлари эса пландан ташқари 133,7 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Республика деҳқонлари бизга жуда катта қувонч бахш этдилар. Ўзбекистон пахтакорлари мисли кўрилмаган даражада кўп «оқ олтин» ҳосили етиштирдилар ва 5,7 миллион тонна пахта териб олдилар. Тошкент областининг пахтакорлари халқ хўжалик планини ва пахта етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни республикада биринчи бўлиб жуда қисқа муддатларда бажардилар. Улар давлатга 440 минг тоннадан зиёд пахта топширдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев областлардаги деҳқонларнинг, барча меҳнаткашларнинг муваффақиятларига юксак баҳо берди. Леонид Ильичнинг колхозчилар, ишчилар, зиёлилар шаънига айтган қизғин, самимий ва илҳомбахш сўзлари барча коллективларда ижодий куч ва меҳнат ғайратини янада ошириб юборди.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари дон, каноп, сабзавот, мева, резавор экинлари ва бошқа маҳсулотларни етиштириб, давлатга топшириш юзасидан олинган юксак социалистик мажбуриятларни ҳам шараф билан адо қилдилар.

Ўрта Осиёда химия индустриясининг тўнғичи бўлган Ленин орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Чирчиқ ишлаб чиқариш бирлашмаси «Электрохимпром»нинг кўп минг кишилик коллективи ҳам ўз олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этмоқда. Бизнинг коллективимиз ички резервлардан энг кўп фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган ватанпарварлик ташаббусларини кўп марта бошлаб берди. Бу — корхонанинг барқарор ишлашига, давлат планларини ҳар йили ва тўла ошириб бажаришига кўп жиҳатдан ёрдам беради.

Химиклар 1977 йилда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари, 30 сентябрда бажарилди. Йил бошидан буён пландан ташқари 1 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинди, қўшимча равишда 15 минг тоннадан ортиқ аммиак ва 55 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилди. Ўнинчи беш йилликнинг икки йилидан камроқ вақт ичида пландан ташқари бутун тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан анча кўп ўғит ишлаб чиқарилди. Давлат Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулот 1975 йилдагига нисбатан бир ярим баравар ортди.

Коллективимизнинг ҳар бир аъзоси ва аввало, ўз ишининг кўзини яхши билган моҳир усталар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони аппаратчи Эргаш Пирматов, мен билан бирга ишлаётган дугоналарим Лариса Сухова, Шура Мустафоева ва бошқа кўп кишиларнинг зўр ғайрат билан қилган меҳнати натижасида ана шу муваффақиятларга эришилди. Мен ишлаб турган коммунистик меҳнат сменамиз ҳақида депутатларга айтадиган гапларим бор. Биз 1977 йилги мажбуриятларимизни июнь ойидаёқ бажардик. Ўн бир ой ичида пландан ташқари тўрт минг тоннадан зиёд аммиак тайёрланди. Бутун маҳсулот Сифат белгиси билан ишлаб чиқилмоқда. Маҳсулотнинг таннархи шу соҳадаги корхоналардагига нисбатан ўрта ҳисобда анча кам.

Партиянинг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш йўли изчилик ва собитқадамлик билан амалга оширилаётганлиги корхонамиз мисолида яққол кўриниб турибди. Кейинги йилларда корхонамиз кенг кўламда реконструкция қилинди, замонавий машина-ускуналар ўрнатилди ва ўзлаштирилди. Бу машиналар автоматлаштирилган система ёрдами билан бошқарилмоқда. Одамларимиз ҳам камол топди, албатта. Ҳозирги вақтда ҳар бир ишчи билимдон мутахассис, ўз ишининг моҳир устасидир. Биз бунда техниклар, инженерлар тўғрисида гапириб ҳам турмаймиз. Ишлаб чиқаришнинг юксак маданияти кишиларнинг маданияти ва билимдонлиги билан чамбарчас боғланган. Бу маданият ўсиб, юксалиб бормоқда. Биз буни ўз ишимизда ҳам кўриб турибмиз.

Мен Миллатлар Советининг табиатни муҳофаза қилиш доимий комиссиясининг аъзосиман. Зўр мамнуният билан шуни ҳам қайд қилиб ўтаманки, зонамиздаги химия саноатининг янги объектлари ва корхоналарини реконструкция қилиш ва қуриш масалалари тозаловчи иншоотларнинг кенг комплексини вужудга келтириш билан ва уларни пухта ишлашини таъминлаш билан боғланган ҳолда ҳал этилмоқда. Бу эса Чирчиқ шаҳри меҳнаткашларининг турмуш шароитларига, шаҳардаги муҳитга яхши таъсир ўтказмоқда.

Ҳаммамиз, ҳар бир меҳнаткаш, ҳар бир раҳбар Чирчиқни юксак маданият ва коммунистик меҳнат шаҳрига айлантириш учун бутун куч-ғайратимизни сарф қилмоқдамиз. Бу соҳада кўп иш қилинди. Ўттизинчи йилларда Чирчиқ водийсининг бўм-бўш ерларида партия ва халқнинг иродаси билан янги шаҳар пойдевори қурилди. Эндиликда Чирчиқ шаҳри Ўзбекистоннинг ғоят ривожланган индустриал шаҳарларидан биридир. Советлар мамлакатидаги ўттиз саккиз миллат вакиллари — химиклар ва металлурглар, машинасозлар ва энергетиклар, қурувчилар ва пойафзалчилар бу ерда ягона, дўст оила бўлиб яшамоқдалар ва бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилмоқдалар, муштарак вазифаларни бажармоқдалар. Бу ерда минерал ўғит ва химиявий аппаратлар, трансформаторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари, қаттиқ қотишмалар, енгил саноат буюмлари ва маҳсулотларнинг бошқа кўп турлари ишлаб чиқарилмоқда ҳамда Ватанимизнинг ҳамма қисмига, шунингдек кўпгина чет мамлакатларга юборилмоқда.

Шаҳарда умумий таълим мактаблари ва ихтисослаштирилган мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта ўқув юртлари шоҳобчалари ривожланди. Тошкент политехника институтининг кечки факультети очилди. Маданият саройлари ва клублар, кўпдан-кўп кутубхоналар омманинг маданий савиясини оширишга ёрдам бермоқда.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденини топшириш вақтида бундай деган эди: «Биз партия бажарган буюк ишларнинг, миллионларча ишчилар ва колхозчилар, олимлар ва маданият арбоблари фидокорона меҳнатининг самараларини ҳозир яшнаб турган Ўзбекистонда ифтихор билан кўриб турибмиз. Сизнинг кўркам шаҳарларингизга, замонавий завод ва фабрикаларингизга, яхши парвариш қилинган экинзорларингиз ва яшнаб турган боғ-роғларингизга назар солар эканмиз, астойдил қувонамиз».

Бу гаплар бизнинг шаҳримизга ҳам тамомила тааллуқлидир. Совет кишилари турмушининг моддий ва маънавий даражасини оширишга доим эътибор бериб, шу тўғрида ғамхўрлик қилаётганликлари учун чирчиқликлар номидан КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, шахсан Леонид Ильич Брежневга яна бир марта самимий миннатдорчилик изҳор қилишимга ижозат бергайсиз. Ана шу эътибор ва ғамхўрлик бизни руҳлантиради. Янада яхшироқ ишлашни, халқ учун зарур бўлган яхши буюмларни янада кўпроқ ишлаб чиқаришни истайсан киши.

Шу кунларда Чирчиқдаги меҳнат коллективлари москваликларнинг «1978 йил 7 октябрга қадар уч йиллик планни бажарайлик!» деган шиор остида бошлаб берган ташаббусини кенг қўллаб-қувватламоқдалар. «Юбилей йилини зарбдор меҳнат билан тугаллайлик» деган шиор остида ўтказилаётган мусобақага қўшилган корхонамиз мамлакатда 100 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан шарафли меҳнат вахтасида қатнашиш ҳуқуқи учун фидокорона кураш олиб бормоқда. Биз бу ҳуқуқни олишга қатъий қарор берганмиз.

КПСС XXV съездининг қарорларига, иқтисодий ва социал ривожланиш планларига мувофиқ, Чирчиқда реконструкция қилиш ишлари кенг кўламда амалга оширилмоқда, резина-техника саноати ва енгил саноат учун энг муҳим хомашё бўлмиш капролактам ишлаб чиқарувчи йирик комплекс қурилиши тез суръатлар билан давом эттирилмоқда. Биз манфаатдор органларга мурожаат қилиб, шаҳардаги қурилиш ташкилотларининг моддий-техника базасини кучайтириш ва объектларни материал ҳамда машина-ускуналар билан планли равишда таъминлаш масаласини кўриб чиқишни сўраймиз. Бу чора капитал маблағларни ўзлаштириш самарадорлигини янада оширишга ва янги қувватларни ўз вақтида ишга туширишга кўп жиҳатдан ёрдам беради.

Сўзимнинг охирида КПСС ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини, депутат ўртоқлар, сизларни ишонтириб айтаманки, Тошкент области ва бутун Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари каби Чирчиқ шаҳрининг ишчилар синфи ҳам совет халқининг шонли анъаналарига содиқ бўлиб, бундан буён ҳам фидокорона меҳнати билан Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлайди, партия XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш йўлидаги курашга муносиб ҳиссасини қўшади. **(Қарсаклар).**

КОРХОНАДА БИРИНЧИ БЎЛИБ

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи социалистик мусобақани авж олдириб, меҳнатда катта-катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Чеварлар бирнеча кундан бери келгуси йил ҳисобига ишлашяпти. Улар йиллик маҳсулот реализация қилиш планини 9 декабрдаёқ шараф билан адо этишган эди. Шу давр ичида ҳаммаси бўлиб 44 миллион сўмлик кийим-кечаклар савдо шохобчаларига етказиб берилди.

Юбилей йили меҳнат вахтасини давом эттираётган корхона ишчи-хизматчилари шу кунларда ҳам мисли кўрилмаган кўтаринкилик билан меҳнат қилишмоқда. Улар йил охиригача пландагидан ташқари 2 миллион 800 минг сўмлик кийим-кечаклар тикиш юзасидан зиммаларига олган янги мажбуриятларини шараф билан бажаришга интилишяпти.

Коллектив эришган бу меҳнат ютуқларида қатор бригадалар коллективларининг ҳиссалари катта бўлди. Айниқса, мастерлардан С. Белоглазова, К. Шарипова, Е. Баталовалар раҳбарлигидаги бригадалар аъзолари самарали ва сифатли ишлашда бошқаларга намуна бўлишяпти.

ЛЕКТОРЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

«Билим» жамияти Тошкент область ташкилотининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум СССРнинг янги Конституцияси ва Улуғ Октябрь 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис материалларини пропаганда қилиш бўйича область «Билим» жамияти ташкилотлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилди. «Билим» жамияти Тошкент область ташкилоти правлениесининг раиси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Э. Юсупов доклад қилди.

Пленумда шунингдек, Ангрен шаҳар ва Юқори Чирчиқ район «Билим» жамияти ташкилотларининг меҳнаткашлар ўртасида совет турмуш тарзини пропаганда қилиш бўйича амалга ошираётган ишлари ҳам муҳокама қилинди.

Пленум ишида Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев иштирок этди.

2-«Пискент» совхози ишчилари пахта майдонларини сифатли шудгорлаб қўйиб, айни кунларда янги ерлар очиш, карталарни йириклаштириш ва текислаш ишларини жадаллаштирмоқдалар. Улар карта четларини, арик ва зовурлар ёқасини текислаш ҳисобига яна 25 гектар ер қўшишни мўлжалламоқдалар. Суратда: совхоз бульдозерчиларидан (чапдан) Абди Сарсенбоев, Владимир Мухбалиев, Қудрат Умбетов, Умурзоқ Нурбеков, ва мелиорация бўлими бошлиғи Бегимқул Дўсбековлар.
Ж. Тўраев фотоси.

ЧЎПОНЛАР ҲУЗУРИДА

ОҲАНГАРОН районидаги «Октябрь» совхозида қўйчилик етакчи тармоқ ҳисобланади. Хўжаликда қўйлар сони йил сайин ортиб бормоқда. Қўйчивонлар юбилей йилида ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Совхоз бўйича 8081 бош қўзи олиниб, бу борадаги йиллик план ошириб бажарилди. Жун етиштириш мажбурияти ҳам ортиғи билан адо этилди.

Совхознинг яйловлари кенг. Бу ерда Чотқол ва Қурама тоғ тизмалари бирлашиб кетган. Икки тоғ оралиғидаги яйловларда хўжаликнинг 23 минг бош қўй-қўзилари парвариш қилинади. Бу ерда ўнлаб донгдор чўпонлар эл маъмурчилиги йўлида тер тўкишмоқда.

Шундай илғор чўпонларнинг бири Суюнбой ака Анорбоевдир. Моҳир чўпон бу йил социалистик мусобақада бир неча бор ғолиб бўлди. У ўз отаридаги совлиқлардан пландаги 347 бош ўрнига 413 бош қўзи олди. Давлатга жун сотиш топшириғини эса хўжаликда биринчилар қатори бажарди.

Ҳар бир чўпоннинг ўз услуби, ўз тажрибаси бўлади. Суюнбой ака ёз ойларида сурувини Чотқол тоғ тизмаларининг ичкариларидаги сўлим яйловларга ҳайдаб кетади. Қўра атрофидаги яйловларни эса қишда, кузнинг совуқ кунларида қўй боқишга сақлаб қўяди. У сурувини ёзда 14—16 соат яйловда боқади. Қишда эса уч-тўрт соат айлантириб келади.

ЧОРВА ҚИШЛОВИ СОЗ ЎТМОҚДА

— Баъзи ҳамкасбларимиз қўйни совуққа чидамли жонивор дейишади,— дейди бош чўпон.— Бу гапда жон бор, албатта. Лекин, қўй тўқ ва семиз бўлсагина унга унча-мунча совуқ таъсир қилмайди. Озғин, оч қўйлар эса салгина совуқда ҳам касалга чалиниши мумкин. Шунинг учун совуқ кунларда қўйларни озиқлантиришга алоҳида эътибор бериш керак.

Хўжалик чорвадорлари қишловга пухта ҳозирлик кўришди. Йиллик планда белгиланган 3220 тонна ўрнига 6820 тонна дағал хашак жамғарилди. Ем ҳам етарли. Қуроллар сифатли ремонтдан чиқарилган. Чўпонлар кийим-кечак, кўмир ва бошқа зарур жиҳозлар билан таъминланганлар.

— Бу йил совхозимиздаги ҳамма отарларда қишлов муваффақиятли ўтмоқда,— дейди хўжалик бош ветеринария врачи Анвар Байрамов.— Қўйлар қишловга ўртача семизликда олиб кирилди. Айниқса, С. Анорбоев, Ж. Хусанов, А. Қаршибоев, И. Ғофуров сингари яйлов дарғалари бош бўлган отарларда ишлар намуналидир.

Эришилаётган ютуқларнинг бош омили отарлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг тўғри йўлга қўйилганлигидадир. Мусобақа ўз вақтида якунланиб, ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. Қўйчивонларга маданий ва маиший хизмат кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Яйловларга тез-тез кўчма магазинлар келиб туради. Бунга жавобан қўйчивонлар ҳам совлиқларни қишдан семиз ва беталафот олиб чиқишга ҳаракат қилишяпти.

Н. АБДУРАСУЛОВ.

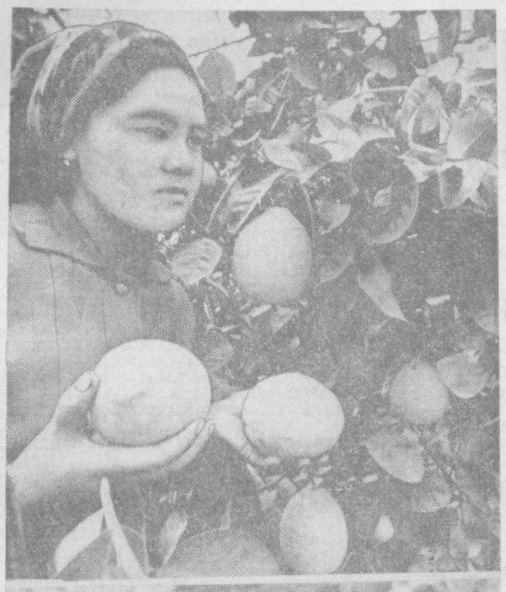

ДАЛАЛАР қиш уйқусида. Қишнинг аёзли кунлари давом этмоқда. Лекин Қўйлик теплица комбинатида эса ғарқ пишиқчилик. Бу ерда помидор, бодринг, лимон ва турли хил резавор етиштирилиб, эл дастурхонига етказиб бериляпти. Масалан, шу йилнинг декабрь ойидаёқ комбинат ишчилари республикамиз савдо тармоқларига кўп миқдорда лимон етказиб бердилар. Комбинатда лимоннинг серҳосил «Юбилей» ва «Майер» навлари парвариш қилинмоқда. Суратларда: (юқоридан пастга) комбинатнинг илғор ишчиси Ҳалима Усмонова лимонзорда; Гулбаҳор Мирзааҳмедова ишлаётган секцияда бу йил бодрингдан мўл-ҳосил етиштирилди: участка бошлиғи Матлуба Хошимова ҳамда сабзавоткор Мактуба Шорасуловалар помидор теришяпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

МУСОБАҚАДОШ РАЙОНЛАР

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИГА ҚАНДАЙ ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛМОҚДА

(11 декабргача бўлган маълумот. Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Иш турлари	Районлар: Пискент	Районлар: Бекобод
Маҳаллий ўғит жамғариш	69	79
Енгил типдаги теплица ва парникларни сабзавот кўчати етиштиришга тайёрлаш	33	50
Янги ток кўчатлари экиш ва эскиларини реконструкция қилиш	100	22
Янги боғ барпо этиш ва эски боғларни реконструкция қилиш	40	80
Тут кўчатлари экиш	102	107
Хўжаликлараро суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини механизмлар ёрдамида тозалаш	54	43
Ички ариқ-зовурларни ва коллектор-дренажларни тозалаш	37	42
Хўжаликлараро ва ички ариқ-зовурларни қўлда тозалаш	37	21
Яхоб суви бериш	23	44
Насос-куч агрегатларини созлаш	41	16
Гидротехник иншоотларни созлаш	45	18
Ҳамма маркадаги тракторларни созлаш	40	60
шу жумладан: ҳайдов тракторлари	61	60
Дон комбайнларини созлаш	12	38
Пахта териш машиналарини созлаш	16	49
Дон сеялкаларини тайёрлаш	100	66
Пахта сеялкаларини тайёрлаш	10	80
Дағал хашакни майдалаш	23,5	27,4
Похолни буғлаш	20,1	32
Суюқ аралаш озуқа тайёрлаш	17	29

Юбилей йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш халқ хўжалик планлари ва зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарган область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари айни кунларда келгуси йил мўл ҳосили учун кузги-қишки ишларни уюшқоқлик билан амалга оширмоқдалар. Кўпгина илғор районларда энг муҳим тадбирлар бекамукўст бажариб қўйилди.

Мусобақадош Пискент ва Бекобод районлари меҳнаткашлари ҳам кечиктириб бўлмайдиган асосий ишларни ниҳоясига етказиб, айрим зарур тадбирларни ҳам яқин кунлар ичида уддалашга ҳаракат қилмоқдалар.

Пахта экиладиган майдонлар ернинг унумдорлик даражасига қараб минерал ва маҳаллий ўғитлар солиб, сифатли шудгор қилиб қўйилди. Мусобақадош районларнинг сабзавоткорлари ҳам пахтакорлардан ўрнак олиб, эртаки сабзавот ва картошка экиладиган ерларни чуқур ҳайдаб, текислаб, юз фоиз эгат олиб қўйдилар.

Бугунги кунда ҳар икки районда маҳаллий ўғит жамғариш ва дала бошига ташиб чиқариш қизғин давом этаётир. Махсус тузилган бригадаларнинг аъзолари уюшқоқлик намуналарини кўрсатиб, графикда белгиланган топшириқларни ортиғи билан бажаришга эришмоқдалар.

Боғбон ва соҳибкорларнинг ишлари ҳам таҳсинга лойиқ. Аммо, улар шаънига айтиладиган бир оғиз эътирозимиз бор. Сабаби — бекободлик соҳибкорлар янги ток кўчатлари экиш ва эски токзорларни тартибга келтиришда, пискентлик боғбонлар эса янги мева кўчатлари ўтказиш ва эски боғларни тартибга келтиришда сусткашликка йўл қўймоқдалар.

Кузги-қишки мавсумда бажарилиши лозим бўлган агротехник тадбирларнинг муҳим турларидан бири ирригация ва мелиорация ишларидир. Чунки келгуси йилда рўй бериши мумкин бўлган сув танқислигини енгиш ва экинларни оби-ҳаётга қондириш — бу ишларнинг сифатли бажарилишига боғлиқ. Мусобақадош районларда хўжаликлараро йирик ариқ-зовурларни ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш суръати дуруст. Бироқ, ички ариқ-зовурларни тозалаш кўнгилдагидек бормаётир. Айниқса, колхозчиларни ва совхоз ишчиларини бу муҳим ишга тўла сафарбар этишда ташкилотчилик сезилмаётир. Бекобод районида эндигина 20 процент иш бажарилганлиги ташвишли ҳолдир. Улар нуқсонлардан тўғри хулоса чиқариб, бугун-эрта ишни жонлантириб юбориш чораларини кўрмоқлари лозим.

Бугунги кунда яхоб беришнинг муҳим аҳамиятга эга эканлигини пахтакорларга таъкидлашнинг ҳожати йўқ. Аммо, пискентликларнинг бу соҳадаги сусткашликлари таажжублидир. Ҳанузгача ишнинг тўртдан бир бўлаги ҳам бажарилгани йўқ. Ҳолбуки, бекободликлар яхоб беришни яримлатиб қўйдилар. Пискентликлар мусобақадошларидан ўрнак олсалар бўларди.

Юқоридаги жадвалдан кўриниб турибдики, баъзибир соҳаларда пискентликлардан ибрат олса бўлади. Масалан, уларда насос-куч агрегатлари ва гидротехник иншоотларини созлаш намунали уюштирилган. Бекобод районп хўжаликларида эса, бу иш эндигина 16—18 процент бажарилди, холос.

Чорва қишловини намунали ўтказиш ва қиш ойларида ҳам чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш масаласида мусобақадошлар бир-бирларидан «қолишмаётирлар». Тўғрироғи, бу муҳим соҳада қатор камчиликлар кўзга ташланмоқда. Жумладан, дағал хашакларни молларга майдалаб, сомонни эса буғлаб бериш ишлари яхши ташкил этилмаётир.

Мана, қишли қировли кунлар бошланди. Сусткашликка йўл қўйилган жойда халқ нақлида таъкидланганидек, бундан буён қолган ишга қор ёғиши аниқ. Шунинг учун мусобақадош районларда зудлик билан ишни янада жонлантириб юбориш чораларини кўрмоқ лозим.

«МЕТЕОР-2» ПАРВОЗИ

Ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланган ҳолда метеорология системасини янада ривожлантириш програмасига мувофиқ, 1977 йил 14 декабрда Совет Иттифоқида «Метеор-2» метеорология йўлдоши учирилди.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишламоқда. Команда-ўлчов комплекси йўлдошни бошқариб турибди. Ернинг сунъий йўлдоши «Метеор-2» дан маълумотлар ишлаб чиқиш ва фойдаланиш учун СССР гидрометцентрида ва атроф-муҳитни ҳамда ернинг табиий ресурсларини ўрганиш давлат илмий-тадқиқот марказида қабул қилинади.

(ТАСС).

МАРОҚЛИ КЕЧА

Менинг ёрим ҳам китоб,
бахтим ҳам китоб, ҳатто
жаннатим ҳам китоб.
(Зебунисо).

«Шох қизи бўлишига қарамай исломиятда эзилган, олийжаноб ҳуқуқи топталган машҳур шарқ шоираси Зебунисо ўз замонасига қарши ана шундай исён кўтаради. Зебунисо Ҳиндистонда ҳукм сурган темурийлардан машҳур Бобир Мирзонинг чевараси Абу Зафар Муҳиддин Аврангзеб Оламгирнинг қизидир».

Бу сўзлар шаҳримизнинг Акмал Икромов районидаги Зебунисо номли 236-мактабда машҳур шарқ шоирасига бағишлаб куни кеча бўлган адабий-илмий конференцияда тилга олинди.

Адабий кечани мактаб директори Фатхулла Маҳамадалиев очди. Унда ўқувчилардан Алишер Розиқов, Саида Эшонхўжаева, Дилфуза Исматова, Алишер Раҳматхўжаев ва бошқалар севимли шоира Зебунисонинг ҳаёти ва ижоди ҳақида сўзладилар ва унинг ажойиб ғазаллари, рубоийларини ёддан ўқиб бериб, йиғилганларни мамнун қилдилар.

Кечага Улуғ Октябрь социалистик революцияси шарофати билан бунёдга келган, 1920 йилда шаҳримизда очилган дастлабки билим даргоҳларидан бири Зебунисо номидаги 2-қизлар мактаб-интернатининг собиқ талабалари — ҳозирги олималар, санъат арбоблари, партия ва совет органлари ходимлари, халқ хўжалигимизнинг турли жабҳаларида меҳнат қилаётган азиз кишилар таклиф этилган эди.

Улар номидан сўзга чиққан СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Сора Эшонтўраева, Ўзбекистон ССР социал таъминот министри ўринбосари Қамара Маҳкамовалар конференция қатнашчиларини қизғин табриклашди. Севимли актриса йигирманчи йиллар тарихи ҳақида гапирди ва «Бой ила хизматчи» ҳамда «Алишер Навоий» спектаклларидан монологлар ўқиб берди.

С. АБДУЛЛАЕВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА УФҚЛАРИ

ЛАЗЕР—МЕДИЦИНА ХИЗМАТИДА

Кейинги йилларда квант электроникаси медицинада кенг қўлланилмоқда. Совет олимлари ва конструкторлари лазер техникасининг янги-янги намуналарини ишлаб чиқдилар, саноатимиз эса уларни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Ҳозир турли клиникаларда — офтальмология, онкология, хирургия, травмотология ва бошқа соҳаларда лазер нури шифокорларнинг ўнг қўлига айланиб қолди.

Медицина техникаси Бутуниттифоқ илмий-текшириш институтининг директори Рустам Ўтамишев АПН мухбири Владимир Богатирев билан суҳбатда квант генераторларини тиббиётда ишлатилиш истиқболлари ҳақида гапириб берди.

— Лазер кашф қилинган дастлабки пайтлардаёқ, — деди Р. Ўтамишев, — ёруғлик энергиясини жуда кичик ҳажмга тўплай олиш имконияти билан медикларнинг диққатини ўзига жалб қилган эди. Врачлар унинг бу хусусиятидан микрохирургия операцияларини амалга оширишда фойдалана бошладилар. Кўз пардасини, рак хасталигини даволашда лазер нури асосий воситалардан бирига айланди.

Лазер нури хирургнинг энг яқин ёрдамчисига айланиб қолди. Нур терини кесиш билан бирга коагуляция қилади, майда қон томирларининг иш фаолиятини яхшилайди. Бундай операциялар анча кам вақт олади.

— Кейинги пайтда матбуотда медицина ва биологияда лазер нурининг хусусиятларидан фойдаланилаётганлиги ҳақида хабарлар пайдо бўлди...

— Ҳа, шундай «совуқ» лазернинг тирик организмга таъсири ҳозирги замон лазер медицинасининг энг қизиқарли соҳаларидан биридир. Шифокорлар лазер нурининг теридаги модда алмашинувини ўзгартириш хусусиятига алоҳида эътибор билан қарамоқдалар. Унинг ёрдамида тўқиманинг ўсишини тезлаштириш ёки секинлаштириш мумкин. Замонавий лазер техникаси ўзоқ пайтгача битиб кетмайдиган ошқозон яралари ва организмнинг синган, чиққан ерларини муваффақиятли даволаш имконини бермоқда.

— Хирургия ва терапиядан ташқари медицинанинг яна қандай соҳаларида лазер техникасидан фойдаланиляпти?

— Лазер техникасининг имкониятлари бениҳоя катта. Ҳозирги кунда лазер нуридан медицина диагностикасида муваффақият билан фойдаланилмоқда. Айниқса, лазер спектроскопиясининг автоматлаштирилган системасига катта умид боғланмоқда. Бу система кенг доирадаги диагностика масалаларини ҳал қилишда ёрдам беради.

Ҳар қандай диагностика ўз моҳияти жиҳатидан изланишдир. Бошқача айтганда, молекулалар, ҳужайра ва вирусларни излашдан иборатдир. Масалан, турли ҳужайралар орасидан рак касаллигига тегишли ҳужайрани топиш зарур. Касалликнинг дастлабки босқичларида бундай ҳужайралар жуда кам бўлади. Лекин ана шу камдан-кам кўзга ташланадиган ҳужайраларни топиш у ёки бу касалликка диагноз қўйишда асосий информацион ролни ўйнайди. Яна бир мисол. Миллион соғлом ҳужайра орасидан битта касал вирус топилиши керак. Лекин қандай қилиб? Бунинг устига уни жуда қисқа муддатда топиш зарур. Медицина техникаси мутахассислари секундига 100 минг ҳужайрани анализдан ўтказа оладиган системаларни ишлаб чиқишмоқда. Бунда лазер нури жуда катта ёрдам беради.

— Фан ва ишлаб чиқаришда квант генераторларнинг кенг қўлланилиши медицина олдига янги-янги проблемаларни қўйди. Масалан, лазер нурланишларидан ҳимоя қилиш масалалари...

— Лазер нури даволайди, технолог ва тадқиқотчиларга ёрдам беради. Бизда лазер нури ҳаётимизга борган сари чуқур кираяпти. Квант генераторлари ўнлаб технологик процесс ва операцияларни амалга оширмоқда. Айни пайтда лазерлардан халқ хўжалигида фойдаланиш лазер нурланишидан ҳимояланиш проблемаларининг аҳамиятини янада оширмоқда. Бизда катта қувватли импульслардан зарарланиш кўпроқ ўрганилган. Аммо, «совуқ» лазердан ҳам билиб фойдаланиш керак. Аксинча, бу нур билан ишлайдиганлар кўнгилсиз ҳолга тушиб қолишлари мумкин. Шунинг учун ҳам совет олимлари мазкур проблема устида ҳам тинимсиз изланмоқдалар.

Дунё овози
чет эл хабарлари

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

● БУДАПЕШТ. Мишкольцда В. И. Ленин номли металлургия комбинатида пўлат қуйиш заводи қурилиши беш йилликнинг зарбдор иншооти, деб эълон қилинди.

Дунауйварошдаги металлургия комбинатида СССР-нинг техникавий ёрдами билан ҳар йили 1,2 миллион тонна пўлат ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган конвертор цехи қурилмоқда. 1979 йилда шу корхонанинг ишга туширилиши комбинатда пўлат ишлаб чиқаришни қарийб икки баравар кўпайтириш имконини беради.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЭҲТИЁЖЛАРИ УЧУН

● ВАРШАВА. «Полице» химия комбинатининг коллективи 1969 йилда фойдаланишга топширилган кунидан бери 4 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқарди. Ҳозирги вақтда мамлакатда ишлаб чиқарилаётган барча фосфор ўғитларининг учдан бир қисмини «Полице» комбинати етказиб бермоқда.

«Полице-2» комбинати қурилиши давом эттирилмоқда. Комбинат тўла қувват билан ишга туширилгандан кейин ҳар йили 800 минг тоннадан кўп юксак сифатли минерал ўғит ишлаб чиқаради.

САНОАТ ПОТЕНЦИАЛИ ЎСМОҚДА

● СОФИЯ. Болгария бинокорлари йил бошидан бир мингдан зиёд янги саноат объектларини фойдаланишга топширдилар. Қарийб 2 миллиард левлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

КУБАНИНГ ЦЕМЕНТ САНОАТИ

ГАВАНА. Социалистик Кубанинг цемент саноати миллий экономика ҳамда уй-жой қурилишининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини борган сари тўлароқ таъминлаб турибди. Бу тармоқ ўтган йили давлатга қарийб икки ярим миллион тонна маҳсулот берди.

Мариелдаги «Рне аркай» цемент заводи кейинги вақтларда илғор корхоналар сафидан жой олди. Завод ходимлари ишлаб чиқаришни пухта уюштирганликлари, рационализаторлик таклифларини жорий этганликлари, коллективда социалистик мусобақани кенг авж олдирганликлари туфайли юксак план топшириқларини мунтазам бажармоқдалар.

(ТАСС).

БЕЛГРАДДАГИ УЧРАШУВ

БЕЛГРАД, 14 декабрь. (ТАСС). АҚШ вакили пропаганда мақсадида қилган навбатдаги нутқида яна социалистик мамлакатларга «психологик ҳужум» йўлига тушди, Белграддаги учрашувнинг қарор топган ижобий, амалий руҳини бузишга уринди. Совет делегациясининг Европада хавфсизликка доир масалалар юзасидан ишчи группасидаги аъзоси бундай тактикани қоралаб, Америка делегациясининг бу позицияси Қўшма Штатларнинг «Белграддаги учрашувни муваффақиятли ва конструктив тарзда ўтказишга кўмаклашиш ниятида эканлиги» тўғрисида бир неча марта берган ваъдаларига тамомила хилоф эканлигини таъкидлади. АҚШ бошқа мамлакатларнинг ишларига қўпол равишда аралашиб, бу мамлакатларга инсон ҳуқуқларига қандай риоя қилиш кераклиги ҳақида қайта-қайта насиҳатгўйлик қилишга уринмоқда.'

Совет делегати бундай деди: очиқдан-очиқ айтиш мумкинки, Қўшма Штатларнинг ўз ички ҳаёти унинг вакилларига бошқаларни ўргатиш учун ҳеч қандай маънавий ҳуқуқ бермайди. АҚШ делегацияси Қўшма Штатларда инсон ҳуқуқларининг қўпол равишда бузилаётганлигини оқлаш учун бирон-бир далил келтира олмаслиги туфайли ўз мамлакатидаги аҳвол тўғрисида гапиришдан бош тортаётганлиги ҳам бежиз эмас. (ТАСС).

ҚОҲИРАДА СЕПАРАТ УЧРАШУВ

Миср пойтахтида Исроил, Миср ва АҚШ ўртасида уч томонлама учрашув бошланди. Бу учрашув хавфсизлик чоралари жуда кучайтирилган бир вазиятда ўтмоқда. Исроил билан можарога тортилган бошқа томонлар — Сурия, Иордания ва Фаластин озодлик ташкилоти бу учрашувда қатнашмаётир.

Сурия араб республикасининг президенти Ҳ. Асад АҚШ давлат секретери С. Вэнс билан олиб борган музокаралардан кейин Сўриянинг позициясини таърифлаб, бундай деди: Миср президентининг алоҳида ҳатти ҳаракатлари «адолатли ва кенг кўламдаги тинчликка эришиш йўлида зўр ғайрат билан қилинаётган ишларга путур етказди ва Яқин Шарқдаги вазиятни яна кескинлаштириб юборди». «Душман қучоғига ташланиш,— деди у,— тинчликка эмас, балки таслим бўлишга олиб борадиган йўлдир». У тинчликни «инъом қилиб бериш мумкин эмас ва душман билан апоқ-чапоқ бўлиш шундай тинчликка олиб боради, деб фараз қилиш жиддий хато бўлур эди», деб таъкидлади.

АҚШ ва Миср Иорданияга кучли тазйиқ ўтказишига қарамай, Иордания ҳам учрашувда иштирок қилишга рози бўлмади. Иордания қироли Хусайн Оммонда ўтказилган матбуот конференциясида сўзлаган нутқида араб мамлакатлари билан Исроил ўртасида сепарат битимлар тузиш хатарлидир, деб огоҳлантирди. Яқин Шарқдаги можарони ҳар қандай тарзда бартараф қилиш замини, деди у, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг 242-сонли резолюциясини бажариш билан боғланиши керак, тинчликка эришишга эса барча манфаатдор томонлар иштирок қилиши лозим. Ҳусайн менинг мамлакатим арабларнинг бирлигини тиклаш вазифасини Қоҳирадаги учрашувда қатнашишдан кўра ғоят муҳим, деб ҳисоблайди, деди.

Фаластин озодлик ташкилоти Садатнинг сепарат битим тузиш соҳасидаги ташаббусида қатнашишдан қатъиян воз кечганлигини бир неча бор маълум қилди.

С. Вэнс Яқин Шарқдаги бир қанча мамлакатларга қилган ҳозирги сафарда арабларни шу учрашувда қатнашишга кўндириш учун уларга тазйиқ кўрсатишга уринган эди. Бу уриниш ҳам учрашув ташкилотчиларига ёрдам бермади. У Байрутда ўтказилган матбуот конференциясида Қоҳирадаги учрашувнинг қатнашчилари составида ўзгариш бўлишини кутиш «ғайри-табиий бир нарса бўлур эди», деб эътироф қилди.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг хабар беришича, Қоҳирадаги учрашув бошланиши арафасида «БМТ Бош секретари К. Вальдхайм Миснинг БМТ вакили Қоҳира конференциясида раислик қилсин, деган илтимосини рад этди». «К. Вальдхаймнинг вакиллари,— деб ёзади газета,— бош секретарь шундай илтимосга рози бўлиш учун БМТ мандатига эга эмас ва бунинг устига конференциянинг ўзи ғоят низоли воқеа бўлиб қолди, деб таъкидладилар».

Шу тариқа, ҳозир Қоҳирада ўтказилаётган учрашув исроилликлар, мисрликлар ва американликларнинг учрашувидан иборат бўлиб қолди, холос. Чет эл матбуотининг хабарларидан маълум бўлишича, учрашувнинг маҳфий мажлисларида Миср билан Исроил ўртасидаги икки томонлама проблемалар муҳокама қилинади. Учрашувнинг характери Садатнинг бу учрашувда Яқин Шарқ проблемасини кенг кўламда ҳал этишга эришаман, деган даъволарини рад этади. Дарҳақиқат, Исроил агрессиясига қарши курашаётган араб давлатларининг кўпчилиги ва Фаластин озодлик ташкилоти қатнашмаган тақдирда проблемани кенг кўламда ҳал этиш тўғрисида гапириш мумкинми, ахир? Бундан ташқари проблемани шу тариқа ҳал этиш учун Яқин Шарққа бағишланган Женева сулҳ конференциясидан иборат махсус механизм борлиги ҳаммага маълум.

Исроил бош министри Бегиннинг «Нью-Йорк таймс» газетасида босилган суҳбати Қоҳирада нималар тўғрисида гап боришидан далолат бериб турибди. Бегин ўз суҳбатида Миср билан Исроил Қоҳирадаги учрашувда сулҳ шартномаси лойиҳалари юзасидан фикрлашиб олади, деб хабар қилди. У яна бундай деди: музокаралар вақтида босиб олинган араб ерларини озод қилиш ва Фаластин проблемаси, яъни икки асосий шарт тилга олинмайди. Бундай шартларга риоя қилмай туриб, Яқин Шарқ проблемасини адолатли равишда ва мустаҳкам ҳал этиш мумкин эмас.

Қоҳирадаги учрашув бошланган кунда Бегин тўсатдан Вашингтонга жўнаб кетди. Хабар беришларича, у Исроил билан Миср ўртасида тузиладиган сепарат битим лойиҳаси билан Вашингтонга келган. Матбуотда босилган маълумотларга қараганда, унинг визитини «Миср билан Исроилни яраштириш жараёнида қўйилган яна бир қадам», деб ҳисоблаш керак.

Американинг машҳур тарихчиси Ч. Йост «Крисчен Сайенс монитор» газетасида Исроил билан Мисрнинг сепарат битим тузиш истиқболларига баҳо бериб, қуйидагиларни ёзади: Бу сиёсат Яқин Шарқда тинчлик ўрнатишга олиб бормаса керак. Бегин ҳукумати Миср билан тузиладиган сепарат шартномани имзолашга тайёр эканлигини билдирганлигига ажабланмаса ҳам бўлади. Бунинг боиси шуки, ана шундай шартнома, деб таъкидлайди у, энг кучли араб давлатининг душман сифатида иш кўришини бартараф қилган бўлур эди.

(ТАСС).

ПОРТУГАЛИЯДА ТАНГЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

ПАРИЖ, 15 декабрь. (ТАСС). М. Соареш бошчилигидаги социалистлар партиясининг якка ўзидан иборат кабинет 8 декабрда истеъфо берганлиги муносабати билан Португалияда келиб чиққан ҳукумат танглиги давом этмоқда. Мамлакат парламенти составига кирган етакчи сиёсий партиялар янги ҳукуматни тузиш ва унинг программаси хусусидаги ўз таклифлари ва мажбуриятларини шу ҳафтанинг охиригача тайёрлашлари лозим. Президент маҳкамасининг хабар беришича, мамлакатнинг янги бош министрини Португалия давлатининг бошлиғи партияларнинг мазкур ҳужжатларини пухта ўрганиб чиққанидан кейин тайинлайди. Португалия президенти Рамалью Эанеш ҳозирги вақтда Германия Федератив Республикасида, у душанба куни расмий визит билан шу ерга келган эди.

Португалия Коммунистик партияси вужудга келган аҳволни таҳлил қилиб, мамлакат бошидан кечираётган чуқур тангликка реакциянинг монополистик капитал ҳамда катта ер эгалари ҳокимиятини қайта тиклашга қаратилган сиёсий юриши сабаб бўлди, деб ҳисоблайди. Ўнг партиялар — социал демократик партия ва социал демократик марказ партияси худди шу мақсадни ўз олдига қўйган.

Португалия Компартиясининг бош секретари А. Каньял Франс Пресс агентлиги билан суҳбатда социалистлар ҳукуматининг истеъфо берганлиги улар билан коммунистлар ўртасида алоқа тўхтатилганлигини билдирмайди, деб таъкидлади. Компартиянинг социалистлар партияси раҳбарлигини танқид қилганлиги улар ўртасида иноқликка эришишга тўсқинлик қилмейди.

Демократлар ўртасида, жумладан социалистлар билан коммунистлар ўртасида иттифоқ, деди А. Куньял, объектив зарурaтдир. Португалия Компартияси бирлик учун курашни давом эттиради. Бу эса партиянинг узоқ муддатга мўлжалланган сиёсатидир.

Чилида ҳарбий-фашистик хунта ҳукмронлик қилаётган пайтдан буён юзлаб давлат корхоналари ва компанияларини хусусий эгалар қўлига топширди. Уларнинг талай қисми яна чет эл ва аввало Америка монополияларининг назорати остига қўйилди. (Газеталардан)

Меҳмондўст Пиночет
«ГРАНМА» газетасидан олинган карикатура.
ТАСС фотохроникаси.

ПАХТАКОР ФАРЗАНДЛАРИ

ТУРДИБОЙ ҳам, Маъмур ҳам оталарининг қилмишларини, ажойиб гапларини тез-тез хотирлашни яхши кўришади.

...Нортожи ака болаларини кўпда эркалатавермас эди. Фарзандларини жонидилида кўрса ҳам барибир сир бой бермасди. Гоҳо-гоҳида қадоқ қўллари билан ўғилларининг юмшоқ сочли бошларини меҳр билан силаб-сийпаб қўярди-да, «Бугун аяларингга кўмаклашдиларингми?» — деб сўрарди. Деҳқон набираси, деҳқон ўғли бўлган Нортожи аканинг ўзи ҳеч қачон қўл қовуштириб ўтирмаган. Етти ёшидан дала унинг севимли жойига айланган, уззу-кун пахтазорда бўларди. У меҳнат кишиси эди.

Н. Норматов тўрт йил чамаси пахтазоридан узоқларда юрди. У кетмонини қуролга алмаштирди. Немис-фашист босқинчиларига қарши жанг қилди. Кетмонни қандай моҳирлик билан чопган бўлса, қуролни ҳам шундай ишлатди. Қадрдон полки билан у Москвадан Берлингача етиб борди. Қирқ бешинчи йилда эса она юртига омон-эсон қайтди. Кетмон билан яна юз кўришди.

Миришкор пахтакор ўғилларини ҳам меҳнаткаш, ҳалол йигитлар қилиб ўстирди. Бир куни хасталаниб қолган отахон икки ўғлонини ёнига чақирди.

— Менинг қўш паҳлавонларим,— деди у,— мана бу бир туп кўчатга қаранглар-а. У ерда ўсмоқда. Ўлик ерда. Навниҳол эса тирик. Яшашни истайди. Қуёшга интилади. Унинг умр манбаи бир парча замину, кўзга кўринмас оби-ҳаёт. У ана шу заминдан не-не машаққатлар билан куч-қудрат олади ва ниҳоят бир кун ўзининг энг қимматли дурдонаси — «оқ олтин»ини эл-юртга ҳадя этади. Одамзод боласи ҳам шундай бўлмоғи лозим. Оз олмоғи, кўп бермоғи керак. Шунда унинг ўзгаларга кўпроқ нафи тегади. Эвазига эса ҳурмат, эъзоз ва обрў олади... Мен ўзим шундай яшадим. Ҳеч нарса абадий эмас. Шу жумладан мен ҳам... Агар мени отам десаларингиз айтганларим абадий қулоғингизда бўлсин!..

...ШУНЧА ЙИЛ ота-она бағрида яшаб келган икки ўғил ўн етти ёшга тўлганда ажралишди. Бири техника олий ўқув юртига, иккинчиси ветеринария институтига йўл олди. Турдибой инженер бўлди, Маъмур эса врач. Аммо... инженер ўз истеъдодини бошқа турдош соҳага бахшида этишга аҳд қилди.

У милициянинг қўриқлаш бўлимида хизмат қила бошлади. Турдибойнинг қўли гул эди. У Янгийўл шаҳридаги банкларга, омонат кассаларга, омборларга, магазинларга мураккаб электр сигнализациялари ўрната бошлади. У ўрнатган аппаратлар керакли дақиқада, ҳеч бир хатосиз ишларди. Ажойиб уста, нодир мутахассис ҳисобланган Т. Нортожиевни ўз вазифаларини аъло даражада бажарганлиги учун ҳамиша мақташарди. Яхши хизмат нтиҳоси ҳайрли бўлди. У яқинда «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланди.

Маъмурнинг иши нечундир юришмай қолди. Ўқиб юрган кезлариданоқ танлаган касбидан ичи илимади. Босиқ ҳисобланган ветеринарлик ҳунари уни қаноатлантирмасди. Унинг юраги қайнарди, аллақандай ғайратли ишга қўл ургиси келарди. Бир куни акасига юрагини ёрди: «Нима десангиз денг, аммо, энди бир кун ҳам ишлай олмайман, ўзга одамнинг ўрнида ҳис қиляпман ўзимни»,— деди бошини ерга эгиб.

— Умуман олганда дуруст эмас,— деди акаси,— бироқ вужудинг билан севмаган ишга уриниш бировнинг нонини ейиш билан баробар... Майли, хафа бўлма. Бир корини қилармиз... Яхшиси, милицияга ишга ўтиб қўя қол. Бақувватсан, довюраксан, спортчисан... Аммо шуни билиб қўйки,

О Ч Е Р К

Нортожиевлар номига доғ туширмайсан... Падаримизнинг гаплари ёдингда бўлса керак.

Янгийўл шаҳар ички ишлар бўлимида уни маъқул кўришди. Жиноий ишлар бўлимига инспектор қилиб тайинлашди. Маъмур учун ҳақиқий ҳаёт энди бошлангандай туюлди. Барча қийинчиликларни, хавф-хатарларни у писанд қилмасди. Тез кунларда оғизга тушиб қолди.

«ОҒИЗГА ТУШИШ» осонликча бўлмади... Октябрь оқшомларидан бири. Милиция лейтенанти М. Нортожиев кўча айланиб юрибди. Охунбобоев кўчасига бурилар экан, кимнингдир қичқирганини ва ёрдамга чақирганини эшитди. У ўша томон югурди. Бозор дарвозасига яқинлашганида қандайдир қора шарпа йўлни кесиб ўтди. Четкароқда аёл товуши эшитилди.

— Нима гап?— деди инспектор номаълум аёл олдига яқинлашаркан.

— Тўнамоқчи бўлишди...
— Нимангизни олди?—
— Шол рўмолимдан айрилдим... вой, жоним...

— Сиз милиция бўлимига бораверинг, мен уни тутишга ҳаракат қиламан,— деди шошилиб инспектор ва қора шарпа ортидан югурди.

Ана у. Йўл четида чопиб кетмоқда... Маъмур бутун кучини оёқларига тўплади. Жиноятчига етай-етай деганда, у чаққонлик билан рўмолни лейтенант юзига ирғитди. Рўмол шамолда ёйилиб, унинг нигоҳини бир зум тўсиб қолди. Ўғри учун шу етарли эди... Маъмур кўкрагига алланарса урилди. Сезди. Кўксига пичоқ санчилганини сезди.

Қўлини сийнасига босди. Қип-қизил қон сизиб чиқа бошлади. Оёқлари мажолсизланди. Кўз ўнгида қандайдир доирачалар пайдо бўлди. Томоғига алланарса тиқилди. «Йиқилмаслигим, фақат йиқилмаслигим керак», деб ўйларди Маъмур қандайдир сукунат оғушида... Ҳаммаёқ жимиб қолди... Дафъатан чўл пайдо бўлди. Танклар... Фашист солдатлари мўрмалахдай келишмоқда... Бизнинг жангчи автоматдан отмоқда. Душманлар бирин-кетин ер тишламоқда... Оҳ! Жангчимизга ўқ тегди. У бироз қимирламай қолди. Сўнг сапчиб ўрнидан турди, қонли лабларини маҳкам тишлаб, соғ қўли билан граната халқаларини суғуриб, танкларга ирғита бошлади. Икки танк портлаб кетди. Учинчиси аланга ичида қолди... Маъмур буларни қаерда кўрган эди?.. Ҳа дарвоқе, бу отаси ҳикоя қилган жангнома лавҳалари эди.

Маъмур ўзига келди. Харифи анча узоқлашишга улгурган эди. Лейтенант бутун иродасини тўплаб муздек девордан ажралди... ва югурди. Етиб олди. Ҳа, етиб олди. Ғазаб билан уни уриб йиқитди. Қўлларини орқага қайирди. Шу онда ёрдамга шериклари етиб келди... Қора қонга беланиб қолган лейтенант «Тез ёрдам» машинасида госпиталга жўнатилди.

М. Нортожиев шифохонада бир ой ётди. Муолажалар ва ёшлик қудрати мўъжиза кўрсатди. Лейтенант ажални енгди... Маъмур сафга қайтди. Кўп ўтмай хавфли жиноятчи билан олишувда жасорат кўрсатганлиги учун М. Нортожиев «Қизил юлдуз» ордени билан тақдирланди.

Яқинда унинг ҳаётида яна бир қувончли воқеа рўй берди. У жиноят қидирув ишлари бўлими бошлиғининг ўринбосари этиб тайинланди.

ПАХТАКОР ОТА ўгитига амал қилган ака-укаларнинг хизмати ана шундай. Зотан, уларнинг ўзлари ҳам кундалик адо этаётган қийин, бироқ масъулиятли ишларидан ҳамиша мамнунлар. «Хизмат ва садоқат, юрак ва виждон, интилиш ва ҳамият тушунчалари бир нуқтага жам бўлгандагина чин инсон маъноси келиб чиқади...» Турдибойнинг ҳам, Маъмурнинг ҳам фикри ана шундай.

Р. УМАРОВ,
В. БОЛИЧЕВ.

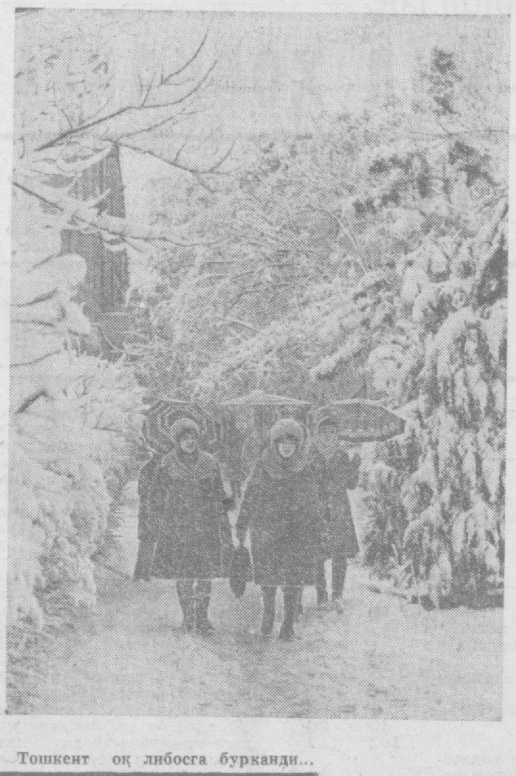

Тошкент оқ либосга бурканди...

А. Авазов ва Р. Шагаев фотоэтюди. (ЎзТАГ).

Спорт

АНЪАНАВИЙ ТУРНИР

Тўрт кун давомида пойтахтдаги сув спорт саройида В. Митрофанов хотира совринн учун анъанавий IX турнир бўлиб ўтди. Бунда республикамизнинг энг кучли сузувчилари қатори Қирғизистон, Туркманистон ва Тожикистон республикаларидан келган спортчилар ҳам иштирок этдилар. Шуниси қувончлики мусобақа программасининг кўпгина турларида республикамиз вакиллари ғолиб келди, улар кўрсатган натижалар юқори бўлди. Тошкентлик спартакчи Е. Холмонская ва Армия спорт клуби вакили Е. Машченко, навоийлик Л. Чертова шунингдек Н. Лягин, Ф. Гайсинлар биринчи ўнинга кўтарилиб спорт мастери нормативидан ортиқ натижа кўрсатдилар. Мусобақанинг сўнгги кунида 100 метрга брасс усулида сузишда «Меҳнат» вакили С. Можаровская, эркаклар ўртасида ҳам шу жамият вакили О. Курловлар устун келишди.

Умумкоманда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: «Спартак», «Меҳнат» Армия спорт клуби. (Тошкент).

БАСКЕТБОЛЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИДА

Мамлакат чемпионати биринчи лигасида республикамиз спорт шарафини Тошкент давлат университети ва Ўзбекистон Давлат физкультура институти командалари ҳимоя қилмоқда. Аёллар командамиз Фрунзеда «Строитель» коллективи билан иккита ўйин ўтказиб, биринчисида 76:95 ҳисобида енгилди, иккинчисида эса 87:60 ҳисобида ғалабага эришди.

Тошкент давлат университети командаси эса ўз майдонида Москванинг «Зенит» командасига 92:100 ҳисобида ютқазиб қўйди. Кеча командалар иккинчи ўйинни ўтказдилар.

ПЕШҚАДАМ ЎЗГАРДИ

Республика биринчилиги учун рус шашкаси бўйича ўтказилаётган 37-чемпионатнинг 11-турига келиб пешқадам ўзгарди. Тошкентлик Гиталий Дорфман 7,5 очко билан пешқадамликни қўлга олди. Тошкентлик спорт мастери Шариф Ёқубов, андижонлик Турсун Исмоилов ва чирчиқлик Юрий Бобохоновлар 7 тадан очко билан кейинги ўринларда боришмоқда.

Кеча шахмат-шашка клубида рус шашкаси бўйича аёллар ўртасида ҳам республика биринчилиги бошланди.

САНЪАТКОРЛАР МЕҲНАТКАШЛАР ҲУЗУРИДА

— «Дилрабо» ансамбли яқинда ташкил этилди,— деб ҳикоя қилади ансамбль раҳбари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин Тўхтасинов.— Коллективимиз М. Қориёқубов номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли ўзбек Давлат филармонияси қошида бунёдга келди. Ансамбль репертуарида она-Ватан, меҳнат, муҳаббатни мадҳ этувчи қўшиқ ва рақслар бор. Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурси лауреати Карима Узоқова, хонандалардан Ортиқ Отажонов, Алижон Ҳасанов, Ҳадича Алимардонова, Ойхон Ёқубова ҳамда интермедия усталари Шерқўзи Ғозиев, Абдуфаттоҳ Саидовлар ижрочилик маҳоратини тобора оширмоқда.

Яқинда санъаткорлар «Оҳангарон» совхози меҳнаткашлари ҳузурига ташриф буюришди. Ёқимли қўшиқлар, дилрабо рақслар меҳнаткашларда мароқли таассурот қолдирди.

Ансамбль коллективи Оҳангарон шаҳрида ҳам бўлди.

О. ХУШНАЗАРОВ.

КОМПОЗИЦИЯДА ЯНГИ ЭКСПОНАТЛАР

Пойтахтимиздаги СССР халқлари дўстлиги музейи ўтган бир йил ичида ранг-баранг экспонатлар комплексига эга бўлди. Бу ерда Тошкентда юз берган табиий офат билан боғлиқ турли материаллар билан бирга қардош республикалардан олинган экспонатлар ҳам тўпланган.

Байкал-Амур магистрали қурилишини акс эттирувчи фотосуратларга алоҳида экспозиция ажратилди. Унда Тинда шаҳри алоқа бўлими муҳри билан Тошкентга келган мактублар ҳам бор.

Шунингдек, Газли шаҳрини бунёд этаётган фидойиларга бағишланган бўлим ҳам тайёрланди.

ҚИШЛОҚ ШИФОХОНАСИ

ЯҚИН-ЯҚИНГАЧА Элтамғали қишлоғи аҳолиси комплекс медицина ёрдами олиш учун район поликлиникасига борарди. Яқинда қишлоқ Совети, колхоз правлениеси ва жамоат ташкилотларининг ташаббуси билан қишлоқда поликлиника ташкил этилди. Пахта пунктининг саккиз хонали биноси шифохонага айлантирилди. Район санитария-даволаш бирлашмаси поликлиникани мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлади, асбоб-ускуналар билан таъминлади.

Ҳозир поликлиникада врач М. Босатова бошлиқ шифокорлар қишлоқ аҳолисига сидқидилдан хизмат қилишяпти. Қишлоқ аҳли бу ғамхўрликдан беҳад мамнун.

Т. МАМАТОВ.

КЎРКАМ ЎҚУВ КОРПУСЛАРИ

Бутуниттифоқ «Гипровуз» лойиҳалаш институтининг фаолияти кенгайиб кетди. Унинг Тошкентдаги комплекс устахонаси томонидан тайёрланган лойиҳалар ҳам ўзига яшил йўл топди.

Шу йилнинг ўзида бир неча лойиҳа буюртмачиларга тақдим этилди. Тошкент Давлат университетининг биология-тупроқшунослик факультети биноси учун ҳозирланган лойиҳа асосида қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Тошкент политехника институтининг нефть ва газ факультети биноси ҳамда ишлаб чиқариш устахонаси ҳам қад кўтараётир.

Келгуси йил эса Тошкент чет тиллар педагогика институти, Тошкент кинотехникуми янги ўқув корпусларига кўчиб ўтадилар.

Реклама ва эълонлар

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА НАМОЙИШ ҚИЛАДИГАН СПЕКТАКЛЛАРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

30/XII да — ЗОЛУШКА (12.00), МАСХАРАБОЗЛАР (19.00).
31/XII да — СПАРТАК (12.00), ЧИО-ЧИО-САН (19.00).
1/I да — ЎЛИК МАЛИКА ВА ЕТТИ БАҲОДИР ҲАҚИДА ЭРТАК (12.00), СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ (19.00).
2/I да — КНЯЗЬ ИГОРЬ (12.00), АФСОНАЛАР ВОДИЙСИ (19.00).
3/I да — АФСОНАЛАР ВОДИЙСИ (12.00), СЕВГИ ҲАҚИДА ҚИССА (19.00).
4/I да — СЕВГИ ҲАҚИДА ҚИССА (12.00), ИСПАН МИНИАТЮРАЛАРИ (19.00).
5/I да — ИСПАН МИНИАТЮРАЛАРИ (12.00), ТОҲИР ВА ЗУҲРА (19.00).
6/I да — БОРИС ГОДУНОВ (12.00), ЖИЗЕЛЬ (19.00).
7/I да — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (12.00), АНТОНИЙ ВА КЛЕОПАТРА (19.00).
8/I да ДОКТОР АЙБОЛИТ (12.00) РИГОЛЕТТО (19.00).
9/I да — ЎЛИК МАЛИКА ВА ЕТТИ БАҲОДИР ҲАҚИДА ЭРТАК (12.00), ТРАВИАТА (19.00).
10/I да — ОҚҚЎШ КЎЛИ (12.00), ФЛОРИЯ ТОСКА (19.00).

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН 33-90-81 ТЕЛЕФОНИ БЎЙИЧА ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
КАССА СОАТ 11.00 ДАН ИШЛАЙДИ.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!
«ҒАЛАБА» МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИ
ҚИШ ФАСЛИДА ҲАМ ИШЛАЙДИ
БОҒДА ҲАММА АТТРАКЦИОНЛАР, РЕСТОРАН, КАФЕ ВА ЧОЙХОНА ИШЛАЙДИ.
БОҒИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

ҲАММА

АБОНЕНТЛАРДАН

Кундуз куни уйлар, ҳовлилар, магазинлар, муассасалар ташқарисидаги электр чироқларини ўчириб қўйишни ҳамда муассасалар, ташкилотлар, ўқув юртлари ва магазинларнинг ичидаги чироқларни иш вақти тугагандан сўнг ўчириб кетишларини

СЎРАЙДИ

Кундуз куни ташқи ёритиш чироқлари ўчириб қўйилмаса огоҳлантиришсиз электр узиб қўйилади.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Гимнастика. 9.30 — «Орлёнок». 10.15 — «Қўқон воқеаси» (телебадиий фильм, 2-серия). 11.20 — «Оталар ва болалар». 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — А. С. Пушкин. «Моцарт ва Сальери». 16.50 — Телевизион очерк. 17.50 — Концерт. 18.15 — Қувноқ стартлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Киножурнал. 19.20 — Москва ва москваликлар. 19.50 — Е. Образцова ижросида Г. Свиридов қўшиқлари. 20.45 — Депутатлар ҳикоя қиладилар. 20.55 — «Қўқон воқеаси» (телебадиий фильм, 3-серия). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Шарль Трене куйлайди. 23.00 — «Известия» газетаси соврини учун халқаро турнир. СССР — «Квебек Нордикс» (Канада).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биология. 12.00 — Телевизион ҳужжатли фильмлар. 12.30 — Биология. 13.00 — «Йигит билан қиз» (бадиий фильм). 18.30 — «Касблар ҳақида ҳикоялар». 19.00 — Телевизион ҳужжатли фильм. 19.15 — Иқтисодий билимлар оммага. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — «Деҳқон ва замон». 21.00 — «Ахборот». 21.20 — «Ер ва днёр» тароналари. Лирик концерт. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Телевизион театр. М. Байжиев. «Ҳар хонадонда байрам».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Жасур тикувчи. 19.35 — Немис тили. 20.05 — Ҳужжатли фильмлар. 20.40 — Янгиликлар. 21.00 — СССР халқларининг куйлари. 21.30 — Химия.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16|XII да **Афсоналар водийси**, 17|XII да **Риголетто**, 18|XII да **Золушка** (12.00), **Майсаранинг иши** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16|XII да **Кўрмайин босдим тиконни**, 17|XII да **Ғариблар**, 18|XII да **Олтин девор** (12.00), **Қиёмат қарз** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16|XII да **Она қизим**, 17|XII да **Гулбаҳор қани?**, 18|XII да **Она қизим**, 19|XII да **Осмондаги дийдор**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16|XII да **Ишқ қурбонлари**, 17|XII да **Бадбашара ёҳуд Эзоп**, 18|XII да **Беш кунлик куёв**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари. ЯНГИ ПРОГРАММА.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Зорро** (катта зал), **Сиёвуш ҳақида қисса** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Нукининг саргузашти, Мультфильмлар тўплами — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 15, 18, 21.00).

Тиль ҳақида афсона (3, 4 сериялар) — «ЧАЙКА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Нукининг саргузашти, Мультфильмлар тўплами (11, 14, 15, 17, 20.15). **Ёш Цумзейнинг киборларча ҳаёти** (12, 13.40, 16, 18, 19.40, 21.00) — «ДРУЖБА».

Этик кийган мушукнинг дунё бўйлаб саёҳати, Зануда — ҲАМЗА номли (10.30, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
16, 18 декабрь соат 19.30 да
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
ШУҲРАТ асари
С. ЖАЛИЛОВ музикаси

«ОНА ҚИЗИМ»

(Уч парда саккиз кўринишли музикали драма)

Саҳналаштирувчи режиссёр — СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларининг лауреати Р. ҲАМРОЕВ.
Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Э. ТОШМАТОВ.
Рассом — А. ЖИБОЕДОВ.
Балетмейстер — Ш. АҲМЕДОВ.
Концертмейстер — М. ФУРМАН.
Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.
Режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. ПУЛАТОВ.
Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИДДИНОВА.

Областимизнинг кенжа Тошкент районида тобора жамол очмоқда. Яқинда район маркази — Келесда уч қаватли янги маъмурий бино қуриб фойдаланишга топширилди. Суратда: бинонинг умумий кўриниши.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ҚИЗЛАР АНСАМБЛИ

Фирма ҳовлисида биринчи бор бўлган киши бу ер истироҳат боғи эмасмикан деб ўйлайди. Манзарали дарахтлар ораларига қўйилган скамейкаларда суҳбатлашиб ўтирган ёшларга кўзи тушиши билан тахмини тўғри чиққандек бўлади. Атрофдаги кўкатлар, кичик фонтанчалар ўзгача ҳусн кашф этган.

Бу ерда бир неча қизлар қўшиқ куйлашаётганининг устидан чиқдик. Улар шалоладек шўх ёшликни, қайноқ меҳнатни куйлашяпти. Улар фирманинг ҳаваскор комсомол ёшлари. «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги» номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳаваскор қизлар ансамбли 1968 йили ташкил этилганди. Кўплаб конкурсларда қатнашиб, томошабинлар олқишларига сазовор бўлган қизлар ансамбли республикамизда кенг довруғ таратди.

— Ансамблга фирмамизнинг 70 дан зиёд комсомол қизлари аъзо. Уларга Н. Раҳимова ва М. Фозиловлар раҳбарлик қилишмоқда,— дейди ёшлар клуби мудири А. Муҳамедов. Мана 9 йилдирки район, область республика бадиий ҳаваскорлари кўрик-конкурсларида иштирок этиб келяпмиз. Бир неча бор мукофотли ўринларни эгаллаб ёрлиқлар билан тақдирланганмиз. Фирмамиз ишчи-хизматчилари А. Сулаймонбеков, Ф. Комилов, Р. Мирзаев, А. Тошматов, И. Обиджонов каби чолғувчиларимиз ансамбль ташкил этилгандан буён қатнашиб келишмоқда.

— Ҳаваскорларнинг аксарияти ишлаб чиқариш илғорларидир,— дейди бадиий раҳбар М. Фозилов,— бошқача қилиб айтганда ёшларимиз меҳнат қилишни ҳам, маданий ҳордиқ чиқариш, қўшиқ айтишни ҳам қойиллатишади.

Фирма ҳаваскорлари Фарғона водийсининг шаҳар ва қишлоқлари, Сирдарё, Жиззах пахтакорлари ҳузурларида меҳмон бўлишиб ўз санъатларини намойиш қилиб қайтдилар. Яқинда эса мусобақадош Иваново шаҳридаги III-тикув заводи ишчилари ҳузурида меҳмон бўлишди. Шунингдек шаҳарнинг бошқа саноат корхоналарида ҳам концертлар кўрсатишди. Айниқса Ленин комсомоли номли фабрика ҳамда Памех қишлоғидаги томошалар катта қизиқиш билан кутиб олинди. «Пиёла», «Шўх қиз», «Тановар», «Ялла», «Бахтимдан» каби қўшиқ ва рақсларни томошабинлар олқишлар билан кутиб олдилар.

Ҳаваскор ансамбль қатнашчилари доимо репертуарларини янги қўшиқ ва рақслар билан бойитиб бормоқдалар. Г. Ашурова, В. Абдуазимова, М. Раҳимхўжаева ва бошқалар «Уффори Санам», «Бахт қўшиғи» каби янги қўшиқ ва рақсларни ўрганмоқдалар. Ансамбль ишлари билан танишиб қайтаётганимизда қўшни хонадан қизларнинг қўшиғи қулоққа чалинди:

Фабрикамнинг йўлидан,
Бир рўмол топиб олдим.
Топиб олди деманглар,
Пулимга сотиб олдим.

М. АЗИЗОВА.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
(«ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»).
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета народных депутатов.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 • ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача.
Эълонлар — 338142.

Р. 02775. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Г. 1736.